

Het Nationale Theater

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Bestuursverslag 2019.....	2
Verslag van de Raad van Toezicht.....	5
Verslag van de Ondernemingsraad	8
Wij zijn Het Nationale Theater.....	9
Prestatienormen in cijfers.....	13
Bedrijfsvoering	17
Enkelvoudige jaarrekening 2019	22
Enkelvoudige balans	23
Enkelvoudige staat van baten en lasten	26
Enkelvoudig kasstroomoverzicht.....	28
Toelichting op de jaarrekening.....	30
Toelichting op de enkelvoudige balans	32
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	43
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.....	44
WNT-verantwoording 2019 Het Nationale Theater.....	51
Geconsolideerde jaarrekening 2019	60
Geconsolideerde balans (na verwerking voorstel resultaatbestemming)	61
Geconsolideerde balans (na verwerking voorstel resultaatbestemming)	62
Geconsolideerde staat van baten en lasten	64
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	66
Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	67
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Overige gegevens	68
BIJLAGE 1: Staat van baten en lasten per subsidiestroom.	72
BIJLAGE 2: Categorieale exploitatierekening HNT Productie (Model 11b OCW)	74
BIJLAGE 3: Categorieale exploitatierekening HNTjong Productie (Model 11b OCW).....	76
BIJLAGE 4: Prestatiegegevens Gemeente en Ministerie	78
BIJLAGE 5: Overzicht overige subsidies	86

Bestuursverslag 2019

Vrijdag 8 november 2019. In Zaal 3 werken jonge theatermakers Kaatje Kooij, Jos Nargy en Tommy Ventevogel aan 'De Vrije School – De Voorstelling'. Die avond is de eerste try-out, voor een uitverkochte zaal. In de HNTstudio's repeteren acteurs met regisseur Casper Vandeputte aan de herneming van het succesvolle 'Bloedlink' van HNTjong, over vooroordelen in het hedendaagse Nederland. Vandeputte's 8+ voorstelling 'Gebroeders Leeuwenhart' staat die avond in een uitverkochte De Krakeling in Amsterdam. In Theater aan het Spui wordt de foyer ingericht voor de Moksi Patu-maaltijd voorafgaand aan de voorstelling 'Decembermaanden', die avond in Zaal 2. In de kleedkamer verzamelt zich een koor. Zij zingen mee met 'Het Nationale Lied' van Wunderbaum, die avond te zien in Zaal 1. In de foyers van de Koninklijke Schouwburg is de afdeling Educatie & Interactie aan de slag met 120 scholieren, die hun ideeën voor een duurzamere wereld pitchen aan Jelmer Mommers en Eric de Vroedt. De beste ideeën worden die avond, na afloop van het relatie- en klimaatdrama 'The Children', gepresenteerd in de grote zaal. De volwassenen komen een week later aan het woord tijdens 'De aarde is HOT', een theatraal-journalistieke avond met o.a. een vlijmscherp debat tussen Ewald Engelen en Maarten Boudry en performances van de Haagse Poezieboys.

Zomaar een dag in 2019, het jaar waarin we ruim 350.000 mensen met eigen producties, programmering en educatieve activiteiten bereikten, waarmee wij de stijgende lijn die wij sinds onze fusie inzetten wisten te continueren. Daarbij had niet alleen een kwantitatieve groei, maar ook een diversere samenstelling van ons publiek onze aandacht. Met onze producties en programmering wilden we recht doen aan de diverse samenleving van nu. We vertelden nieuwe verhalen en toonden andere perspectieven. We gaven nieuwe makers een plek om hun ideeën en talenten te delen. We creëerden een nieuw, divers team van programmeurs. Met een inclusievere organisatie bouwden we aan een diverser publiek, dat zich bij ons thuis voelde en zich kon spiegelen in wat op onze podia is te zien. Met de BIS-theaterinstellingen en hun standplaatstheaters voerden wij het programma *Theater Inclusief* uit, een gezamenlijk 3-jarig stimuleringsprogramma om tot meer diversiteit te komen op het gebied van de 4 P's: Publiek, Personeel, Programma en Partners. Het Nationale Theater trad daarbij op als penvoerder. We hielden *unconscious bias workshops*. We deelden met andere BIS-gezelschappen 'best practices' op het gebied van het bereiken van specifieke doelgroepen. Met *HNTOnbeperkt* startten we met voorstellingen voor doven en slechthorenden en voor bezoekers met een visuele beperking. We organiseerden 'prikkelarme voorstellingen', waarbij voorstelling, de technische omlijsting en publieksontvangst aangepast werden om die toeschouwers te ontvangen, voor wie een bezoek aan ons aanbod doorgaans een brug te ver is. *HNTOnbeperkt* wordt nu hoofdzakelijk gefinancierd met incidentele middelen. De komende jaren werken wij graag door, om *HNTOnbeperkt* een solide positie te kunnen geven binnen de staande organisatie.

2019 was het derde kalenderjaar in het bestaan van Het Nationale Theater, dat op 1 januari 2017 ontstond uit een fusie tussen de Koninklijke Schouwburg, het Nationale Toneel, NTjong en Theater aan het Spui. 2019, het jaar dat NTjong haar vijfde verjaardag vierde en haar naam wijzigde in HNTjong. Het eerste jaar waarin het bestuur in huidige samenstelling van begin tot einde leiding gaf aan de organisatie. En, zoals de eerste twee jaren van ons bestaan, een intensief jaar voor bestuur, management en medewerkers. Ook in 2019 veranderde er veel, omdat de ontwikkeling die wij samen inzetten nog lang niet is afgerond. Vanzelfsprekendheden kwamen op losse schroeven te staan, routines werden doorbroken, nieuwe oplossingen moesten worden gevonden. Toch sterken de behaalde resultaten ons in de gedachte dat wij met het oprichten van Het Nationale Theater een vruchtbare weg zijn ingeslagen: met vereende krachten hadden wij een grotere impact en vonden wij meer bezoekers bij onze producties en programmering. Met enthousiasme werkten wij aan de ontwikkeling van onze podiumkunstorganisatie, waarin productie en programmering voor volwassenen en jongeren samenkomen, om de potentie verder te verkennen en te benutten. Om een breder en diverser publiek bij onze voorstellingen te betrekken, en hen betrokken te houden. Om een verbindende factor te zijn in Den Haag en Nederland, zowel voor de culturele sector, de inwoners van onze thuisstad als het Nederlandse toneelpubliek.

Op het gebied van de bedrijfsvoering en de financiële huishouding zijn het ook voor ons uitdagende tijden. De stijgende kosten die niet of nauwelijks door ons te beïnvloeden zijn, zoals huurlasten, cao-lonen en pensioenpremies, onderstreept de noodzaak om kritisch te blijven kijken naar onze activiteiten en de uitgaven, scherper te kiezen en nog meer op zoek te gaan naar samenhang en synergie. Zo kunnen wij de stijgende kosten de komende jaren ondervangen én onze inhoudelijke ambities realiseren, grotendeels binnen het huidige subsidievolume. Wij losten zoveel mogelijk zelf op en zijn daarbij pijnlijke keuzes niet uit de weg gegaan. In het Meerjarenbeleidsplan voor de periode 2021-2024, dat wij de afgelopen maanden opstelden na vele gesprekken met managers, medewerkers en de raad van toezicht, kiezen wij voor meer focus, mede door minder nieuwe producties te maken. Sinds het moment van fusie kijken wij scherp naar onze uitgaven, de organisatiestructuur en vragen wij ons regelmatig af of wat wij gewend zijn te doen, noodzakelijk is of effectief bijdraagt aan de invulling van onze missie en zo doelmatig mogelijk verloopt. Daartoe voerden we ook in 2019 een aantal aanpassingen in de organisatie door. Doel was daarbij om zo veel mogelijk vanuit

de artistieke inhoud te werken, verkokering binnen de eigen afdeling tegen te gaan, tot een kleiner managementteam te komen en de door de medewerkers ervaren werkdruk te verminderen. We bespraken de benodigde aanpassingen uitgebreid met onze ondernemingsraad en hielden ook ronde-tafel-gesprekken met medewerkers uit diverse afdelingen om hun suggesties te horen. Inmiddels zijn een aantal voorgenomen wijzigingen doorgevoerd en werden voor drie afdelingen nieuwe managers aangesteld. In het komende kalenderjaar kijken wij naar een doelmatige inrichting van de afdeling Publieksservices, Horeca en Events, die recht doet aan de ambities van de organisatie en de identiteit van de diverse locaties. Buiten de organisatiestructuur hadden uiteraard ook de formele overlegstructuren, de bedrijfscultuur en de interne communicatie onze aandacht. Met het Management Team stelden wij een *team charter* op, waarin wij afspraken hoe wij samen willen werken en leiding willen geven aan de organisatie. Het diende als uitgangspunt van een lopend gesprek over het gezamenlijk sturen van onze organisatie.

In overleg met de Gemeente Den Haag voerden wij dit kalenderjaar eerste verkenningen uit voor aanpassingen aan onze gebouwen. Bij de Koninklijke Schouwburg stond daarbij de toegankelijkheid van het gebouw centraal, onder meer door het realiseren van aantrekkelijkere foyers. Daarnaast voerden wij gesprekken over verduurzaming van het pand en onderzoeken wij de mogelijkheid van een gezamenlijke versterking van de uitstraling door een lichtontwerp voor de buitenzijde van onze panden met alle culturele instellingen van het zogeheten Museumkwartier. Voor de gevel van Theater aan het Spui vroegen wij met het naburige Filmhuis Den Haag om een ontwerp voor een uitbreiding van de ruimten aan architectenbureau Hertzberger, zodat de uitstraling van onze panden aansluit bij de hernieuwde allure van het Spuiplein, die door de komst van Amare een stevige impuls zal krijgen. Wij hopen daarbij dat de door de gemeente aangekondigde vervanging van de elektrische installaties van Theater aan het Spui samen kan vallen met de door ons gewenste aanpassingen aan de gevel, zodat er optimaal gebruik wordt gemaakt van de periode waarop het theater gesloten zal moeten zijn voor publiek. In Zaal 3, ons *Laboratorium voor Podiumkunst* aan het De Constant Rebecqueplein, verbeterden wij het afgelopen jaar de horecafunctie en vonden wij een nieuwe pachter voor het restaurant in de uitbaters van restaurant ñ aan de Nobelstraat. Wij kijken uit naar de opening van theaterrestaurant DRIE, die op 29 februari 2020 plaatsvindt.

Ook in 2019 waren wij actief betrokken bij verschillende sectoroverleggen en -initiatieven. Als BIS-instelling en standplaatstheater waren wij vertegenwoordigd in het Noordwijkoverleg, waar de BIS-gezelschappen en de schouwburgers uit hun thuisstad structureel met elkaar overleggen over o.a. afstemming van het BIS-aanbod, beleidsontwikkelingen, Theater Inclusief. Met veertien collega-vlakke-vloerinstellingen overlegden wij binnen het Vlakke Vloer Platform. Een aantal van deze theaters is lid van de groep CoProducers, waarmee gezamenlijk voorstellingen van bewezen talenten financieel en productioneel werden ondersteund. Met zeven grote landelijke theaters spanden wij ons in om internationaal, niet-westers toneelaanbod op onze podia te tonen in het kader van het Explore Festival. Met de Haagse instellingen stemden we af in het Directieoverleg Haagse Podiumkunsten. Naast de grote instellingen schuiven daar ook de Cultuurankers aan. Samen zorgden we voor stevige verbinding tussen de culturele infrastructuur in het centrum en die in de Haagse wijken.

Het jaar 2020 is het laatste kalenderjaar binnen het lopende Meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Ook het komende jaar zullen wij op vele fronten invulling geven aan de ambities zoals daarin verwoord zijn. Als een van de grootste theaterorganisaties van ons land willen we graag een voorhoedepositie innemen en behouden. Dit betekent dat wij steeds op zoek zijn naar vernieuwing, niet alleen binnen onze producties maar in de hele organisatie. Daarbij dwingen de eerdergenoemde stijgende kosten om kritisch te blijven kijken naar onze activiteiten en te besparen waar mogelijk en zinvol. Daarbij heeft ook de personele bezetting onze aandacht, mede gezien de stijging van de cao-lonen, pensioenpremies en de effecten van de Wet Arbeidsmarkt In Balans, die binnen het huidige subsidievolume opgevangen dient te worden. Het Nationale Theater hanteert sinds de oprichting de geldende cao's voor eigen personeel en neemt deze als uitgangspunt bij het aangaan van overeenkomsten van opdracht met zelfstandigen. Om deze effecten van het hanteren van de zogeheten Fair Practice Code te ondervangen worden de nodige bezuinigingen doorgevoerd. Welk effect het hanteren van de code door de rest van het culturele veld zal hebben op door ons ingekochte voorstellingen en andere culturele programma's is op dit moment lastig in te schatten.

Uiteraard heeft ook Het Nationale Theater inmiddels te kampen met de gevolgen van de Coronacrisis. De impact hiervan is op dit moment niet te overzien, mede omdat wij zowel een producerende als presenterende instelling zijn. Vanwege de reeds aangekondigde overheidsmaatregelen en steuntoezeggingen verwachten wij dat de continuïteit niet in het geding zal zijn. Wij volgen hierin de richtlijnen van onze brancheorganisaties VSCD en NAPK en proberen waar mogelijk de schade te beperken.

Op ICT-gebied en techniek willen wij de in 2019 ingezette inhaalslag voortzetten om zo tot een efficiëntere bedrijfsvoering te komen. Wij verwachten in 2020 een vergelijkbare omzet te realiseren als in 2019 en met een sluitende begroting te werken. Mogelijke risico's zijn beschreven in deze jaarrekening. Voor een aantal risicovolle producties zijn reserveringen beschikbaar om deze af te dekken. Net als in de afgelopen twee jaar zullen wij in 2020 de organisatie verder finetunen. Tot slot zullen wij de reacties vernemen van onze grootste subsidiënten op ons Meerjarenbeleidsplan 2021-2024, en is er medio oktober helderheid over de financiële kaders van Het Nationale Theater voor de komende vier jaar.

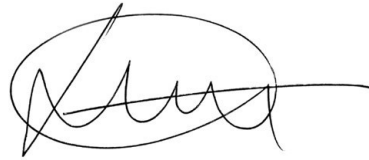
En zo blijven wij ook in 2020 in beweging, zoekend naar nieuwe wegen om publiek te betrekken en te inspireren. Om het beste Nationale Theater te zijn dat stad en land zich kunnen wensen. Rest ons nog onze dank uit te spreken. Wij willen de Raad van Toezicht bedanken, die zich belangeloos inzette voor Het Nationale Theater. Wij bedanken scheidend RvT-lid Sjaak Bruinsma, voor zijn inzet voor de Raad van Toezicht van de Koninklijke Schouwburg en zijn bijdrage aan de oprichting en het welvaren van Het Nationale Theater. Wij danken onze subsidiënten, wiens bijdragen cruciaal zijn voor onze bedrijfsvoering, en die welwillend met ons in gesprek zijn om te bepalen hoe zij ons in onderlinge afstemming het beste kunnen ondersteunen. Daarnaast bedanken wij ook de diverse fondsen die ons steunden bij de projecten die wij realiseerden. Wij danken onze donateurs, vrienden, de kringleden en onze sponsors voor hun bijdrage aan de projecten die ook zij mede mogelijk maakten. Wij

danken onze medewerkers, die zo toegewijd het vele benodigde werk verzet hebben. En wij bedanken onze bezoekers, die met ons het avontuur durfden aangaan en hun tijd en geld besteedden aan het bijwonen van een van onze vele voorstellingen en programma's. Het Nationale Theater was er, ook in 2019, in de eerste plaats voor hen: ons publiek.

Den Haag, 24 maart 2020

Cees Debets, directeur theater

Lidy klein Gunnewiek, zakelijk directeur

Nawoord, 25 maart 2020

Het Nationale Theater heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van het Coronavirus. Op 12 maart 2020 werd naar aanleiding van de Corona (Covid-19) virus door de overheid een verbod afgekondigd tot en met 31 maart 2020 voor bijeenkomsten voor meer dan 100 personen. Op 15 maart 2020 werd dit verbod verlengd tot 6 april 2020.

Dit betekent voor Het Nationale Theater een omzetsdaling en toename van kosten.

Het bestuur heeft deze situatie onderkend en heeft maatregelen genomen. Zo heeft zij besloten alle theaters te sluiten, activiteiten te staken en panden te sluiten en zoveel als mogelijk thuis te werken om zowel de gezondheidsrisico's voor medewerkers als de kosten voor het openhouden van panden te beperken. Er is een vergunning aangevraagd voor arbeidstijdverkorting en waar mogelijk worden kosten bespaard. In nauw overleg met de branchevereniging wordt de schade geïnventariseerd. Op dit moment is de impact van de schade moeilijk te voorspellen. Er is veelvuldig contact met collega instellingen, brancheorganisaties en subsidieverstrekkers. Omdat Het Nationale Theater zowel een producerende als presenterende instelling zijn de gevolgen extra groot. Wij houden uiteraard de vinger aan de pols en zullen zodra dat mogelijk is de definitieve gevolgen in kaart brengen en daarnaar handelen.

Het kabinet heeft ondertussen ondersteunende maatregelen afgekondigd. Zowel de Gemeente Den Haag als het Ministerie van OCW hebben hun steun en hulp toegezegd. Deze maatregelen zijn voor het bestuur reden om te vertrouwen op duurzame voortzetting van de ondernemingsactiviteiten. Derhalve is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht functioneerde in 2019 onder voorzitterschap van Jozias van Aartsen, die de voorzittershamer bij de start van het kalenderjaar overnam van Pierre Heijnen. De Raad van Toezicht kende geen formele portefeuillevdeling. Wel was Clayde Menso het eerste aanspreekpunt binnen de Raad van Toezicht voor de Ondernemingsraad. Marjet van Zuijlen was dat op het gebied van sponsor- en fondsenwerving. Daarnaast functioneerde er een Audit Commissie, bestaande uit Sjaak Bruinsma en Hilly Buyne, die de kwartaal- en jaarstukken met de Zakelijk Directeur voorbereidde voor de RvT-vergadering, en een Selectie- en Remuneratie Commissie (SRC), bestaande uit Jozias van Aartsen en Marjet van Zuijlen, die onder meer de beoordelingsgesprekken met de directie voerde. Na vaststelling van het jaarverslag 2018 trad Sjaak Bruinsma af. In oktober werd Merel van Vroonhoven benoemd als lid en bestond de Raad van Toezicht uit zes leden.

In 2019 werd een groot aantal zaken met de Raad van Toezicht gedeeld: van de politieke en ambtelijke ontwikkelingen in Den Haag en de culturele sector als geheel, tot de financiële positie van de organisatie, de totstandkoming en tournees van de eigen producties, hoogtepunten in de programmering, de ontwikkeling van de organisatie en de effecten daarvan op het personeel. Uiteraard kreeg ook het dit kalenderjaar op te stellen Meerjarenbeleidsplan 2021-2024, dat ingediend werd bij de Gemeente Den Haag en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ruim de aandacht in de Raad van Toezichtvergaderingen. Daarbij sloten ook Eric de Vroedt, artistiek leider HNT, en Noël Fischer, artistiek leider HNTjong ter vergadering aan en woonden twee toezichthouders vergaderingen bij waarin medewerkers over de strategie van Het Nationale Theater brainstormden.

Het Nationale Theater past de negen principes van de Governance Code Cultuur toe en hanteert de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. Het bestuur heeft regulier overleg met de Raad van Toezicht, gevraagd, ongevraagd en tijdig. De bestuurders leggen belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voor. De Raad van Toezicht vergadert in ieder geval viermaal per kalenderjaar. De Raad van Toezicht ontving alle relevante documenten uit de Planning en Control-cyclus die nodig waren om de verantwoordelijkheid en bijbehorende bevoegdheden op financieel-economisch terrein als Raad van Toezicht te kunnen dragen. Het Bestuur geeft de Raad van Toezicht in iedere vergadering een beknopte update, waarin de volgende onderwerpen aan bod komen: Inhoudelijke activiteiten, Strategie en omgeving en Personeel en organisatie. Het doel van deze update is tweeledig: het voorkomen van verrassingen voor de Raad van Toezicht en het in staat stellen van Raad van Toezicht-leden de boegbeeld-functie en ambassadeursrol voor Het Nationale Theater adequaat in te vullen. Indien er zich buiten de periodieke verstrekking van informatie aan de Raad van Toezicht - zoals is afgesproken - ontwikkelingen voordoen die wezenlijke invloed hebben op het realiseren van de opdracht van de stichting of het voortbestaan van de stichting, wordt de Raad van Toezicht hiervan onverwijld door het Bestuur op de hoogte gesteld. De besluiten en de daaraan voorafgaande overwegingen in de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden vastgelegd in notulen. De Raad van Toezicht van Het Nationale Theater laat zich in zijn werk leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van de organisatie. De raad adviseert het bestuur en doet dit op actieve wijze, zowel anticiperend als reflecterend op beslissingen van het bestuur. En beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van het bestuur.

De Raad van Toezicht is onbezoldigd en de samenstelling is divers in kennis, leeftijd en geslacht. Het rooster van aftreden en een overzicht van de nevenfuncties van de leden van de raad en het bestuur is opgenomen in het jaarlijkse Bestuursverslag, dat onderdeel is van de Jaarrekening. De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast op basis van advies van het bestuur. De externe accountant brengt ten minste eenmaal per jaar aan de Raad van Toezicht respectievelijk het bestuur verslag uit van zijn bevindingen. De Raad van Toezicht kan hem bevragen over de getrouwheid van de jaarrekening.

Personalia leden Raad van Toezicht

	Geboorte- datum	Functie, deelname commissies	Datum benoeming	Datum herbenoeming	Termijn	Datum aftreden
De heer J.J. van Aartsen	25-12-1947	Voorzitter en Lid Selectie- en Remuneratiecommissie	01-01-2019	N.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
De heer C.R.B. Menso	25-01-1976	-	17-06-2017	17-06-2020	3 jaar	Nader te bepalen
De heer J.G.A. Bruinsma	22-04-1964	Lid auditcommissie	01-01-2017	N.v.t.	3 jaar	20-03-2019
Mevrouw H. Buyme	31-12-1971	Lid auditcommissie	01-01-2017	01-01-2020	3 jaar	Nader te bepalen
De heer S. Harchaoui	04-03-1973	-	01-01-2017	N.v.t.	3 jaar	01-01-2021
Mevrouw M.M. van Zuijlen	27-01-1967	Lid Selectie-en Remuneratiecommissie	01-01-2017	N.v.t.	3 jaar	01-01-2021
Mevrouw M. van Vroonhoven	05-05-1968	Lid auditcommissie	26-11-2019	N.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen

Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor de tijd van ten hoogste drie jaren en treden af volgens een door de Raad van Toezicht vast te stellen rooster van aftreden. De Raad van Toezicht is bevoegd zodanig rooster te wijzigen. Vaststelling van of wijziging in dat rooster kan niet meebrengen dat een zittend lid van de Raad van Toezicht tegen zijn wil defungeert voordat de termijn waarvoor hij is benoemd, verstreken is. Een volgens het rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk doch ten hoogste tweemaal herbenoembaar. Wordt een lid van de Raad van Toezicht herbenoemd en tijdens de nieuwe termijn als voorzitter benoemd dan kan dit lid in totaal tweemaal worden herbenoemd.

Relevante (neven)functies leden van de Raad van Toezicht, per 31-12-2019

De heer J.J. van Aartsen

- Voorzitter Instituutsadviesraad ASTRON
- Voorzitter Stichting Otto von der Gablentzprijs
- Voorzitter Beoordelingscommissie Beoordeling Veenhuizen
- Lid Raad van Toezicht Stichting Montesquieu
- Lid Raad van Advies Internationale Spinozaprijs
- Beschermheer leerstoel United Nations Studies, Universiteit Leiden
- Adviseur Jozias van Aartsen Honours Programma
- Lid en medeoprichter Aspen Ministers Forum
- Honorary Member Global Parliament of Mayors
- Ambassadeur Stichting bevordering internationale samenwerking (Schilderswijk)

De heer C.R.B. Menso

- Directeur Amerpodia
- Lid Selectiecommissie Mondriaanfonds
- Lid Raad van Toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- Lid Raad van Toezicht Jongerencultuurfonds Amsterdam
- Lid benoemingenadviescommissie Raad voor Cultuur

Mevrouw H. Buyme

- Portfoliomanager Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De heer S. Harchaoui

- Chef de Mission Stichting Society Impact
- Voorzitter Najib Foundation
- Raad van Advies Trimbos
- Raad van Advies Haagsche Hoge School

Mevrouw M.M. van Zijl

- Consultant en executive coach
- Lid stichtingsbestuur Parnassia Groep
- Voorzitter Raad van Toezicht The Hague & Partners
- Voorzitter selectie-en remuneratiecommissie PO-Raad
- Lid Raad van Commissarissen Holland Casino
- Lid Raad van Commissarissen Chassé Theater
- Lid Begeleidingscommissie STIVA
- Lid Raad van Toezicht Rijksdienst Wegverkeer

Mevrouw M. van Vroonhoven

- Leraar in opleiding (Pabo Inholland)
- Onafhankelijk aanjager voor aanpak lerarentekort (OCW)
- Columnist (Volkskrant)
- Vice-voorzitter en lid RvT Kunstmuseum
- Lid Nederlandse Sportraad

Relevante nevenfuncties Bestuur, per 31-12-2019

De heer C. Debets

- Voorzitter bestuur Stichting Lost in the Greenhouse
- Voorzitter bestuur Stichting 't Gras van de Buren
- Lid kernteam Renovatie Binnenhof
- Lid stuurgroep Theater Inclusief

Mevrouw L. Klein Gunnewiek

- Voorzitter Bestuur Stichting Maria Austria Instituut
- Bestuurslid Stichting Amsterdam Summer Dock
- Bestuurslid Stichting Directieoverleg Podiumkunsten Den Haag

Verslag van de Ondernemingsraad

In 2019 is de Ondernemingsraad van samenstelling gewijzigd. Na het vertrek van secretaris Mariska van Wezel is Marije Bettonviel aangesteld als nieuw lid. Aan het einde van het jaar hebben vier leden besloten dat het tijd was om plaats te maken voor nieuwe leden. Op dat moment zijn de kiesgroepen gewijzigd aan de hand van de huidige organogram en bijbehorende fte's. Er staat per 1 januari 2020 nog een vacature open in de kiesgroep Staf.

De Ondernemingsraad bestaat sinds januari 2020 uit de volgende leden:

	Functie	Kiesgroep
Marije Bettonviel	Voorzitter	Publiek
Sebastiaan Loenen	Lid	Publiek
Esther Noteboom	Lid	Voorhuis
Marianne de Vogel	Lid	Voorhuis
Mark Rietman	Lid	Producties
Yela de Koning	Lid	Producties
Michelle de Vries	Lid	Productie & Techniek
Berry Lemmen	Lid	Productie & Techniek
Openstaande vacature	Lid	Staf

De Ondernemingsraad behandelde onder meer de volgende punten:

- *Advies aanpassing organisatiestructuur:* Juni 2019 kondigde directie aan dat zij het voornemen had de organisatiestructuur aan te passen, met als doel de organisatie slagvaardiger en flexibeler te maken. De OR adviseerde positief over het inrichten van een afdeling Educatie en Interactie, een afdeling Techniek en Productie en een team Programmeurs onder directe aansturing van de Directeur Theater. Daarnaast gaf de OR een aanvullend advies om de afdeling Horeca, Publieksservice en Events opnieuw in te richten. Een ander belangrijk aandachtspunt in het advies was om de managementlaag meer ruimte te laten geven aan haar medewerkers; haal voor inhoudelijke gedrevenheid expertise lager uit de organisatie.
- *Kennismaking Raad van Toezicht:* In oktober 2019 heeft de Ondernemingsraad kennis gemaakt met de Raad van Toezicht. Naar aanleiding van deze kennismaking heeft er ook een vergadering plaats gevonden met directie, RvT en OR om de zorgen die de OR met de RvT deelde ook met de directeuren-bestuurders te bespreken, zodat de lijnen tussen toezichthouders, directeuren-bestuurders en ondernemingsraad helder bleven en ieder in de eigen rol kon bijdragen aan verbetering van de door de OR gesignaleerde aandachtspunten.
- *Onderzoek planning Techniek:* De ondernemingsraad heeft gekeken naar de planning van de technici, met de focus op de hoeveelheid uren die gepland worden, aan de hand van de roosters van januari en april 2019. Op basis van inschattingen en eigen ervaring constateerde de OR dat de wijze van plannen op de afdeling techniek inefficiënt is, een teveel aan inhuur oplevert en tekortdoet aan de eigen werknemers. De OR adviseerde de directie om in gesprek te gaan met de manager techniek, de planners en een afvaardiging van de OR, om de door de OR voorgestelde verbeterpunten te bespreken. Dit advies is opgevolgd en de gesuggereerde verbeteringen zijn uitgevoerd.
- *Verblijfskostenregeling:* De ondernemingsraad heeft in 2019 samen met directie opnieuw gekeken naar de verblijfskostenregeling. De nieuwe regeling is in de personeelsregeling van 2019.
- *Werkdruk & communicatie:* Vaste punten op de vergaderagenda zijn werkdruk en communicatie. De OR blijft met directie in goed gesprek over de communicatie naar het personeel toe en andersom. Sinds november 2019 heeft directie een tweewekelijk spreekuur ingesteld waar iedereen naar binnen kan lopen met vragen. Wegens grote belangstelling blijft dit spreekuur bestaan. Ook de werkdruk is een vast agendapunt. De ondernemingsraad probeert de werkdruk vanuit de organisatie goed te blijven signaleren en deelt de bevindingen met directie. Directie heeft in 2019 een aantal tafelgesprekken gevoerd met verschillende afdelingen, waarin de werkdruk een overkoepelend thema was.
- *Informeel overleg en advies:* Naast formele overlegvergaderingen en adviesaanvragen, was er ook informeel contact tussen OR en Directie, waarin de OR bijvoorbeeld suggesties deed inzake het diversiteitsbeleidsbeleid en de interne communicatie.

Wij zijn Het Nationale Theater

Missie en visie

Het Nationale Theater is het nationale podium en is er in de eerste plaats voor het publiek. Het is vastbesloten het beste toneel te maken, de beste voorstellingen te programmeren en te presenteren en dat te delen met zoveel mogelijk mensen. Thuis in Den Haag en reizend door het land is het de plek waar toneelverhalen worden verteld die nu in dit land urgent zijn en vormt het een nieuw platform voor het nationale gesprek. Het Nationale Theater is een gemeenschapshuis: een open en bruisend huis waar verschillende groepen toeschouwers zich thuis voelen, waarmee ze zich identificeren, waar ze trots op zijn. Een thuis waar gevierd, beleefd, herdacht en samen gedacht wordt.

Met theater voor jong en oud, voorstellingen door gevierde regisseurs en aanstormende talenten, actief reizend door het hele land, is Het Nationale Theater een toonaangevend theaterinstituut, dat iedere inwoner van dit land uitnodigt tot ontmoeting, kunstbeleving en debat. Opererend vanuit onze politieke hoofdstad, internationale stad van Vrede en Recht, is het een cultureel brandpunt dat theater een prominente plek geeft in het hart van de samenleving. Met klassiekers uit de wereldbibliotheek, actueel geschreven drama en innovatieve programma's voedt, faciliteert en inspireert Het Nationale Theater het publiek in zijn zoektocht naar houvast, visie en vermaak.

Kernactiviteiten

Vanaf 2017 werken binnen Het Nationale Theater regisseurs, acteurs en medewerkers jaarlijks aan eigen producties, de programmering van gastproducties en een keur aan contextuele en educatieve programma's. We bespelen en programmeren de podia van de Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui, Zaal 3 en de Studio's en zijn regelmatig buiten de eigen zalen zichtbaar: op scholen, in de wijken en in het hele land. Onze hoofdactiviteiten vallen uiteen in drie categorieën:

- Eigen producties: voorstellingen voor jong en oud die wij maken en spelen in Den Haag en in het hele land.
- Programmering: voorstellingen van andere gezelschappen, disciplines en internationale huizen, die wij programmeren in onze eigen theaters.
- Speciale programma's: innovatieve activiteiten die wij (mede) ontwikkelen en presenteren in onze eigen theaters of op locatie in de stad.

Bij de voorstellingen, in onze programmering en bij de ontwikkeling van speciale programma's zetten wij vier thematische lijnen centraal die in onze ogen de meest cruciale maatschappelijke ontwikkelingen van dit decennium reflecteren:

- Ontworteling & Vervreemding
- Rentmeesterschap
- Intimiteit 3.0
- De Andere Geschiedenis

Aan de hand van deze thema's wordt repertoire gekozen, worden nieuwe stukken geschreven, programma's samengesteld, een deel van de gastvoorstellingen geprogrammeerd, kortom de seizoenen – op ondogmatische, inspirerende en vernieuwende wijze – opgebouwd. De lijnen lopen over vier jaar door, gaan kopje onder en duiken onverwachts steeds weer op.

Eigen Producties

Het Nationale Theater produceert klassiek en modern internationaal repertoire, nieuw Nederlands repertoire, familie- en jeugdtheater en documentaire stadsprojecten. Binnen de thematische lijnen produceren we zowel geëngageerde voorstellingen over recente maatschappelijke ontwikkelingen als voorstellingen gebaseerd op klassiek toneelrepertoire. Wij nemen zowel de tijd om op ambachtelijke wijze klassiek toneelwerk te ontsluiten voor een modern publiek, als dat we met vers geschreven werk doordacht reflecteren op brandende kwesties van nu. Artistieke noodzaak, actuele urgentie, ambachtelijke kwaliteit en verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het toneelrepertoire zijn daarbij leidende waarden. Het Nationale Theater is een huis van acteurs en regisseurs, maar nadrukkelijk ook van toneelschrijvers: prominente auteurs (o.a. Maria Goos, Judith Herzberg, Nathan Vecht, Lot Vekemans, Jibbe Willems en Peer Wittenbols) werken intensief aan actueel repertoire voor volwassenen en voor jeugd, van korte direct-te-spelen scènes tijdens de HOT avonden tot avondvullende stukken voor de grote zaal.

Te zien in het hele land

Het Nationale Theater is het grootste reizende theatergezelschap van Nederland en neemt de verantwoordelijkheid voor kwalitatief aanbod in heel Nederland. Het biedt iedere schouwburg in heel Nederland tenminste één kwaliteitstitel per jaar: een toegankelijke voorstelling, goed reisbaar, met een aantrekkelijke titel, bekende acteurs en ondersteund door een stevig en innovatief marketingbeleid. Voor de overige voorstellingen zet Het Nationale Theater haar strategische reisbeleid voort: alle voorstellingen spelen in Den Haag en gaan daarna op tournee langs de grote steden.

Ook voor jong publiek

Het Nationale Theater is de enige BIS-instelling die zowel voor volwassenen als voor jeugd en jongeren produceert. Ook jeugdtheater verhoudt zich tot de wereld van nu. Kinderen en jongeren ontwikkelen hun identiteit in een versnipperde wereld die wordt getekend door verregaande digitalisering, diverse culturele achtergronden en uiteenlopende gezinsverbanden. De meesten komen niet vanzelfsprekend met podiumkunsten in aanraking. De eerste keer is bepalend voor hun interesse in theater. Er moeten steeds nieuwe wegen gevonden worden om jong publiek uit te dagen onbekende, theatrale werelden te betreden, opdat zij zelf ervaren dat theater live, actueel en opwindend is.

Programmering

Het Nationale Theater programmeert voor de diverse stad die Den Haag is. Altijd is artistieke kwaliteit de basis en het bereiken van een zo groot mogelijk publiek de doelstelling. De kern van onze programmering bestaat uit toneel, jeugdtheater en het gesproken woord. Naast onze eigen producties presenteren wij de beste toneelgezelschappen van Nederland, van Toneelgroep Amsterdam tot Oostpool. We tonen het kwaliteitsaanbod van vrije producenten zoals De Verleiders. Wij geven ruim baan aan unieke, eigenzinnige bespelers als Wunderbaum, Artemis en Zina. Voor dit toneelaanbod creëren we een sterke omgeving door de programmering van en crossovers met andere genres. Ook zijn kwalitatief muziektheater, cabaret en dans onmisbaar. Cabaret is de podiumkunst van het woord bij uitstek en mag in de politieke hoofdstad niet ontbreken. Daarom is in de Koninklijke Schouwburg de top van het Nederlands cabaret te zien, van Youp van 't Hek tot Diederik van Vleuten. Op het vlak van muziektheater presenteren we een select aanbod: het Haagse muziektheatergezelschap Opera2Day, Orkater, Veenfabriek, kleine kwaliteitsmusicals en optredens van singer-songwriters. In Theater aan het Spui zijn ook de middelgrote dansproducties te zien, van de Chatel tot Club Guy&Roni.

Uitgangspunten van onze programmering:

- Het best beschikbare aanbod is te zien op de best mogelijke plek.
- We programmeren BIS-instellingen, FPK-gesubsidieerde groepen en kwalitatief aanbod van commerciële producenten.
- We programmeren zowel conventioneel als vernieuwend, zowel complex als toegankelijk aanbod.
- De programmering, de eigen producties en speciale programma's worden waar mogelijk inhoudelijk verbonden door de genoemde thematische lijnen.
- De programmering doet recht aan de diverse samenleving. Het richt zich op jong en oud, arm en rijk, hoger- en lager opgeleid, allochtoon en autochtoon.
- Extra ruimte krijgen makers en gezelschappen die een verbinding hebben met Den Haag of typisch Haagse verhalen vertellen.
- Binnen de programmering wordt ruimte gegeven aan talentontwikkeling.

Nieuwe Programma's

Het Nationale Theater ontwikkelt en presenteert een keur aan terugkerende programma's die het begrip theater drastisch oprekken. Autonome programma's met een theatrale invalshoek, die op zichzelf een volwaardige belevenis zijn. Wat ooit randprogrammering werd genoemd, ontwikkelt zich tot autonome programma's die een volwaardig deel zijn van het hoofdprogramma. Zelf of extern geproduceerd, de ene keer journalistiek, de andere keer feestelijk van aard, maar altijd verrassend, inspirerend en innovatief. Een nieuwe belevenis van wat theater kan zijn. Uitgangspunten daarbij zijn:

- We vertellen de nieuwe verhalen van een stedelijke gemeenschap-in-transitie. Wij vieten haar rituelen en geven opnieuw vorm aan haar collectieve momenten.
- We spelen een specifieke rol in het maatschappelijke debat en leggen verbinding met de stad, het parlement, de ministeries en de internationale gerechtshoven. We zijn in staat om direct op de actualiteit te reageren en het chaotische debat van de straat een volwaardig forum te bieden midden in het machtscentrum van dit land.
- We inspireren ons publiek en leggen dwarsverbanden tussen kunst, filosofie en wetenschap.

Publiekswerking

Kunst- en cultuureducatie is voor Het Nationale Theater een kerntaak. Publiekswerking doet daarbij precies wat haar naam belooft: het initiëren van activiteiten die de kijkervaring en beleving van onze bezoekers verrijken. Wij smeden een band met de stad door ons óók te richten op mensen die niet vanzelfsprekend met kunst in aanraking komen en houden rekening met verschillende instapniveaus: van de eerste kennismaking met theater tot volwassenenprogramma's en debatten voor de meer geoefende kijker. Het zelf ervaren (spelen), nadenken (filosoferen) en vormgeven (maken) staan in al onze publieksprogramma's centraal. Doordat wij zelf produceren én programmeren zijn wij instaat in een doorlopende lijn programma's aan te bieden en kunnen wij meer dan ooit op maat, vraaggericht en vanuit de specialismen van de individuele medewerkers opereren. We ontwikkelen nieuwe werkvormen en methodieken en zijn door de fusie in staat een grootschalige slag te maken op het gebied van digitalisering zodat onze educatieve programma's altijd en overal in het onderwijs inzetbaar zijn.

Talentontwikkeling

Wij hebben een brede visie op talentontwikkeling: niet alleen krijgen regisseurs en acteurs de kans zich te ontwikkelen, ook technici, theaterdocenten, marketeers en andere betrokkenen kunnen professioneel bij ons groeien. Van de repetitielokalen in het NT Gebouw, via de proeftuin Zaal 3, naar de festivals of onze vlakke vloeren, tot aan de lijst van de Koninklijke Schouwburg: we hebben een volledige talentontwikkelingsketen in huis. Competenties waaraan gewerkt worden zijn zowel artistiek (oorspronkelijkheid, zeggingskracht), zakelijk (leiderschap, ondernemerschap) als maatschappelijk (verbinding met publiek en maatschappij). Voor theatermakers is Het Nationale Theater een uitgelezen plek om hun talent verder te ontwikkelen; naast inhoudelijke coaching bieden wij repetitie- en presentatiemogelijkheden op elke schaal. Voor pril toneelschrijftalent zijn er trajecten-op-maat in samenwerking o.a. met opleiding Writing for Performance (Utrecht). Ook werken wij aan 'getalenteerd publiek': met programma's als de Toneel- en Danskijzersserie en De eerste lezing. Als erkend leerbedrijf werkt Het Nationale Theater op alle afdelingen met stagiairs, zowel op het podium als achter de schermen. Daarmee is het een onmisbare schakel in het Nederlandse theaterveld.

Diversiteit

Voor Het Nationale Theater is invulling geven aan de Code Culturele Diversiteit vanaf 2017 en in de komende jaren prioriteit. Vanuit alle perspectieven is Het Nationale Theater steeds bewuster en actiever bezig met de doelstelling van deze code. Voor een nationaal podium dat zich midden in één van de vier grote steden bevindt, is het vanzelfsprekend dat productie en programmering recht doen aan de bevolkingssamenstelling van dit land. Het Nationale Theater neemt daarom verantwoordelijkheid voor goede theatervoorstellingen voor alle Nederlanders. Wij richten ons op jong en oud, arm en rijk, hoger- en lager opgeleid. En wij maken in de programmering en productie nadrukkelijk ruimte vrij voor verhalen van nieuwe Nederlanders. We zijn een van de initiatiefnemers en penvoerder van het landelijke project Theater Inclusief. In samenwerking met de BIS-gezelschappen en de standplaatsschouwburgen (Noordwijk-overleg) zorgen wij voor een toename van hoogwaardig cultureel-divers aanbod, een dialoog met het publiek, samenwerking met wijkorganisaties en Unconscious Bias trainingen voor het personeel. Wij richten ons op de 4 P's: Publiek, Programma's, Partners en Personeel en geven in de komende jaren hier actief vorm aan.

Publieksbereik

Het Nationale Theater heeft de ambitie publiek voor theater aanzienlijk te verbreden, te vernieuwen en te verdiepen. Het vergroot daarvoor in de eerste plaats haar eigen zichtbaarheid en naamsbekendheid. Het merk Het Nationale Theater biedt onze theaters – vanuit een gezamenlijk aanbod, maar met hun vertrouwde locatiennaam en uitstraling – een grotere herkenbaarheid en toegankelijkheid. Onder de vlag van Het Nationale Theater is een prominent deel van het toneelaanbod in Den Haag te vinden. Een gedifferentieerd aanbod, dat niet langer concurreert en daarmee een breder publiek bedient. Door de verbreding van het artistieke profiel betrekken wij bestaand publiek bij nieuwe activiteiten, en vinden wij nieuw publiek voor alle activiteiten. Het Nationale Theater is een pionier in de theatersector en innoveert ook op het gebied van theatermarketing. Publieksonderzoek en customer relationship management zijn daarvoor zeer belangrijk. De gegevens van alle bezoekers worden gebundeld in één centrale database. Dit levert een schat aan kennis op over het gedrag en de motieven van onze bezoekers. Hiernaast voeren wij een continu onderzoek naar bezoekgedrag bij onze voorstellingen, in samenwerking met de kerntheaters: waar komt ons publiek vandaan, wanneer en waarom kopen zij kaarten? Voor welke marketingacties zijn zij gevoelig, welke bezoekers kunnen wij verleiden vaker te komen? De bundeling van krachten stelt ons in te staat te specialiseren en op verschillende lagen met het publiek te communiceren, het contact te verdiepen en een breed en loyaal publiek aan ons binden. Geïntegreerde marketing levert een efficiëntere inzet van onze middelen op. Zowel de klassieke promotiematerialen als digitale middelen worden per doelgroep ontwikkeld en op het juiste moment via specifiek kanaal aangeboden om een zo hoog mogelijk rendement te behalen. Wij segmenteren daarbij op de bijzondere behoeftes van specifieke doelgroepen, op leefstijlen en op het gedrag en mediagebruik van onze bezoekers (van 'passant' tot 'heavy user'). Online marketing is cruciaal om jonge bezoekers te bereiken: het is daarom een speerpunt van het marketingbeleid dat wij voor de komende periode ontwikkelen. Door het uitbouwen van ons netwerk van mediapartners, welzijnsorganisaties, onderwijsorganisaties, culturele instellingen, belangenverenigingen, studentenorganisaties en bedrijven werken wij aan een groter bereik van nieuw publiek in Den Haag. Specifieke doelgroepen die met traditionele

middelen moeilijk te verleiden zijn, worden geprikkeld door bijzondere projecten die wij met deze partners opzetten, zoals maaltijden met de Buur(t)vrouwen, een Srefidensiefeest voor Surinaamse Nederlanders of een netwerkperformance voor young professionals.

Wij vergroten ook onze bereikbaarheid: een centrale theaterkassa met ruime openingstijden biedt publiek ruimschoots de mogelijkheid om informatie te verkrijgen en (online) kaarten te kopen, ook voor onze voorstellingen in het land. Tevens investeren we volop in de aantrekkingskracht en openheid van onze eigen theaters. Een voorstelling wordt onderdeel van een avond uit, waarin ontmoeten, beleven en delen centraal staan. Met uitmuntende service, nieuwe horecaconcepten, persoonlijk gastheerschap en infrastructurele aanpassingen worden uitnodigende, gastvrije en levendige omgevingen gecreëerd.

Prestatienormen in cijfers

Prestatienormen gemeente Den Haag*

	Realisatie 2019	Prestatienorm 2019	Resultaat 2019
Aantal producties op de eigen podia	426	300	126
Aantal voorstellingen podia	720	600	120
Aantal bezoekers eigen programmering	154.231	129.000	25.231
Aantal bezoekers totaal podia	311.722	210.000	101.722
HNT producties	22	13	9
Waarvan nieuwe producties	16	11	5
HNT voorstellingen eigen producties	648	370	278
Waarvan in Den Haag	162	100	62
HNT bezoekers eigen producties	141.459	100.000	41.459
Waarvan in Den Haag	35.197	27.000	8.197
HNTjong producties	12	7	5
Waarvan nieuwe producties	3	4	-/- 1
HNTjong voorstellingen eigen producties	93	118	-/- 25
Waarvan in Den Haag	25	35	-/- 10
HNTjong bezoekers eigen producties	16.032	17.750	-/- 1.718
Waarvan in Den Haag	4.510	4.600	-/- 90
HNTjong schoolvoorstellingen	215	193	22
Waarvan in Den Haag	48	177	-/- 129
Aantal leerlingen	13.728	8.800	4.928
Waarvan Haagse leerlingen	5.368	7.300	-/- 1.932
Internationale producties	21	35	-/- 14
Internationale voorstellingen	72	55	17
Aantal festivaldagen	119	45	74
Aantal festivalbezoekers	24.637	20.000	4.637
Schoolvoorstellingen Educatie podia	66	50	16
Bezoekers schoolvoorstellingen	9.467	7.500	1.967
Overige educatie en participatie- activiteiten	1.313	560	753
Deelnemers overige educatie en participatie- activiteiten	41.252	25.950	15.302

De prestatienormen zijn tot stand gekomen in 2016, in aanloop naar de oprichting van Het Nationale Theater. Derhalve wijken enkele realisaties aanzienlijk af van de prestatienorm, zoals Bezoekers eigen podia en alle podia (resp. 19% en 48% hoger dan ingeschat) en bezoekers eigen producties HNT 41% hoger dan verwacht. Deze aantallen zijn ook echter fluctuerend per seizoen als gevolg van de uitgevoerde producties. Ook in de verhouding PO/VO van activiteiten of binnen/buiten Den Haag kan enige fluctuatie zitten als gevolg van de doelgroep van de voorstellingen van HNTjong. Zo is bijvoorbeeld het totaal aantal bezoekers van schoolvoorstellingen 56% hoger dan begroot, maar is het specifiek in Den Haag 26% lager.

*) In bijlage 4 is het volledige prestatieoverzicht opgenomen

Bezoekersaantallen eigen programmering naar zaal

	Realisatie 2019	Prestatienorm 2019	Resultaat 2019
Grote Zaal	109.838	96.720	13.118
Het Paradijs	4.775	5.075	-/- 300
Zaal 1	18.272	9.700	8.572
Zaal 2	9.598	10.000	-/- 402
Zaal 3	7.131	2.600	4.531
De Studio's	461	0	461
Foyers en overige locaties	2.101	3.800	-/- 1.699
Op locatie	2.055	900	1.155
	154.231	128.795	25.436
De Parade	7.967	5.000	2.967
	162.198	133.795	28.403

Prestatienormen ministerie OCW – Producties HNT en HNTjong

	Realisatie HNT 2019	Norm beleidsplan OCW 2019	Resultaat HNT 2019	Realisatie HNTjong 2019	Norm beleidsplan OCW 2019	Resultaat HNTjong 2019
Producties						
Nieuwe Productie	10	10	0	2	4	-/- 2
Reprise Productie	2	2	0	7	2	5
Nieuwe Coproductie	6	0	6	1	0	1
Reprise Coproductie	4	0	4	2	0	2
	22	12	10	12	6	6
Uitvoeringen						
Aantal openbare voorstellingen	648	414	234	93	96	-/- 3
Schoolvoorstellingen (PO)	0	0	0	176	140	36
Schoolvoorstellingen (VO)	24	0	24	39	0	39
	672	414	258	308	236	72
Standplaats						
Voorstellingen in standplaats	162	99	63	25	37	-/- 12
Voorstellingen buiten standplaats (NL)	484	315	169	61	59	2
	646	414	232	86	96	-/- 10
Bezoeken						
Bezoekers openbare voorstellingen	141.459	79.075	62.384	16.032	13.600	2.432
Bezoekers schoolvoorstellingen (PO)	0	0	0	7.182	4.350	2.832
Bezoekers schoolvoorstellingen (VO)	5.153	0	5.153	6.546	0	6.546
	146.612	79.075	67.537	29.760	17.950	11.810

Bezoekersaantallen producties HNT en HNTjong

	Realisatie 2019	Prestatienorm 2019	Resultaat 2019
HNT			
We zijn hier voor Robbie	12.393	6.250	6.143
De vrekkin	2.230	1.350	880
Het duel	11.003	11.920	-/- 917
Revolutions	6.004	6.000	4
Onze straat	6.166	8.800	-/- 2.634
Studio Paradijs	325	240	85
A seat at the table	9.362	-	9.362
Citizen K	4.955	3.380	1.575
De wereld volgens John	5.321	11.050	-/- 5.729
De laatste Getuigen	583	600	-/- 17
Who's afraid of Charlie Stevens	3.543	-	3.543
Amadeus	49.641	32.030	17.611
The Children	10.032	12.750	-/- 2.718
Language	1.465	-	1.465
Sexual Healing	5.987	10.520	-/- 4.533
Melk en dadels	9.473	-	9.473
Ad fundum	162	-	162
	138.645	104.890	33.755
Producties Zaal 3 en 4	7.967	5.000	2.967
	146.612	109.890	36.722
	Realisatie 2019	Prestatienorm 2019	Resultaat 2019
HNTjong			
De vrekkin	2.230	1.350	880
Revolutions	6.004	6.000	4
Robotje	1.153	1.175	-/- 22
Wij zijn Nederland	3.710	4.000	-/- 290
Klein mannetje	50	-	50
Heidi Pippi Sissi Ronnie	4.039	3.000	1.039
Gebroeders Leeuwenhart	9.759	7.000	2.759
Bloedlink	1.968	3.200	-/- 1.232
Klaas	847	600	247
	29.760	26.325	3.435

Onder de noemer “Wij zijn Nederland” zijn in 2019 4 producties gemaakt te weten Eiland, Monster, Grensrechters en Twee-eenheid.

Bedrijfsvoering

Algemeen

De juridische entiteit van Het Nationale Theater is een stichting: Stichting Het Nationale Theater. De Stichting is 100% eigenaar van de BV waarmee de horeca wordt geëxploiteerd, Hocreast BV. In deze jaarrekening is de geconsolideerde balans van de BV opgenomen. Stichting Het Nationale Theater en Hocreast B.V. zijn gevestigd in Den Haag.

Financiën

Resultaat 2019

Het exploitatieresultaat is afgenomen van € 174.916 (voordelig) in 2018 naar € 527.263 (nadelig) in 2019. Van dit resultaat wordt € 89.459 gedekt door bestemmingsreserves (reeds voorzien bij de resultaatbestemming 2018). Daarnaast is door het ministerie van OCW besloten dat het bestemmingsfonds OCW niet langer hoeft te worden aangehouden en is toestemming verleend om de egaliseringsreserve gemeente Den Haag te mogen omvormen naar bestemmingsfonds verbouwingen. Hierdoor neemt het eigen vermogen weliswaar af met € 527.263 maar het eigen onbestemde vermogen slechts met € 333.512.

Daarmee handhaven we onze goede financiële positie. In de komende jaren zal de nadruk liggen op het steeds efficiënter maken van de organisatie en dat moet leiden tot een verschuiving van kosten om zo de stijgingen op te vangen die vooralsnog niet door subsidies gedekt worden. We richten ons op beheersing van de uitgaven, ontwikkeling van onze activiteiten en op een consolidatie van de opbrengst waarbij het artistiek beleid uitgangspunt is. In 2020 vervolgen we de ingeslagen weg van ontwikkeling en professionalisering.

Risicomanagement

Wij onderkennen meerdere risico's. De kans dat deze risico's zich gezamenlijk voordoen is niet groot. Toch vinden we het van groot belang voor onze continuïteit dat we in staat zijn om deze risico's financieel te kunnen dragen. Daarom vinden we het van belang om een eigen vermogen te hebben waarmee we een aantal van onderstaande risico's zelfstandig kunnen dragen. Hiertoe vereisen we een minimaal eigen (en onbestemd) vermogen van € 1,2 tot € 1,5 miljoen. Ultimo 2019 bedraagt dit vermogen € 1,21 miljoen (2018: € 1,55 miljoen), wat neerkomt op een solvabiliteit van 20,8% ten opzichte van het totaal vermogen (2018: 22,7%).

Subsidie

Het grootste risico is het risico dat de subsidie wegvalt. Of die van de gemeente, of die van het Rijk, of allebei. Dat risico is niet te dekken door solvabiliteit aan te houden. De kans op een eventuele subsidieverlaging is lastig in te schatten. Tijdig bijsturen is echter wel mogelijk: goedkopere en/of minder producties en meer richten op verhuringen. Daarnaast richten we ons op het verlagen van kosten en het verhogen van de eigen opbrengsten op allerlei mogelijke manieren.

Bezoekersaantallen

Een risico is een terugval in aantal toeschouwers bij de podia. Een terugval van 10% betekent bij gelijkblijvende kosten een inkomstenderving van € 60.000 en een terugval van 25% € 150.000. Een veilige schatting van de kans dat dit laatste risico zich voordoet is 33%. Bijsturen is slechts beperkt mogelijk en vergt (enige) doorlooptijd. We monitoren onze verkoopstanden intensief en we weten ons publiek steeds beter online te bereiken en onze marketing te richten op specifieke doelgroepen. Ook zorgen we voor meerdere aandachtsmomenten met grote campagnes zodat onze podia en de producties onder de aandacht blijven van ons publiek.

Producties

Een risico is het mislukken van 1 of 2 producties in een boekjaar, bezoekers laten een productie links liggen. Voor voorstellingen in het land zijn de financiële gevolgen gering, er wordt op garantiebasis gespeeld waardoor de begrote inkomsten gegarandeerd zijn. Indien er op recettebasis gespeeld wordt kan dit bij slechte bezoekcijfers voor een grote zaal een tekort opleveren van circa € 5.000 per voorstelling. Per productie zal een slechte ontvangst leiden tot een lagere opbrengst van € 50.000 tot € 100.000.

Een risico vormt het niet meer kunnen rekenen op de garantiesommen van de theaters in het land, waar Het Nationale Theater speelt. Of substantiële verlaging van de garantiebedragen. Dit risico wordt gemitigeerd door het feit dat Het Nationale Theater in dat geval minder voorstellingen in die betreffende theaters verzorgt. Of in noodgevallen daar geheel niet meer speelt. Maar te weinig spelen van een voorstelling levert ook gedeelde inkomsten op bij doorlopende vaste kosten, dus niet spelen is maar beperkt realiseerbaar. Als dit zich voordoet zal het zich niet een jaar voordoen, maar een langere periode. Dat betekent dat de hele bedrijfsvoering moet worden aangepast. Er lijken voldoende

bijstuurmogelijkheden omdat reeds een jaar van tevoren voorstellingen door de Schouwburgen worden ingekocht, de garanties zijn dan ook bekend.

Het Nationale Theater richt zich naast het 'los' verkopen van de voorstellingen aan de theaters in het land steeds meer op een samenwerkingsgerichte verkoop en marketing. Binnen zo'n samenwerking wordt ingezet op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de publiektargets. Bij producties met groot succes proberen we zoveel mogelijk additionele speelbeurten te creëren binnen het lopende seizoen en proberen we zo'n productie als reprise op te nemen in het volgende seizoen.

Verhuringen

Een risico is het binnenkrijgen van minder geld uit verhuringen en overige commerciële activiteiten. Als dat het geval is kan het beleid - dat nu wordt gekenmerkt door 'Voorstellingen Eerst' - worden aangepast. Er is wel enige reactietijd, maar dit risico is redelijk beheersbaar. Ook minder geld uit sponsoring of donaties zal tot tijdige aanpassing van het beleid moeten leiden.

Technische en ICT-risico's

Dan zijn er nog risico's als het langdurig uitvallen van de trekkenwanden, het uitvallen van ons ticketingsysteem, de website of ons planningsysteem. De afdeling ICT heeft een centrale rol in het onderhoud en de beveiliging van onze geautomatiseerde systemen. De samenleving, en dus ook Het Nationale Theater, is steeds afhankelijker van ICT, waardoor dit onderwerp steeds belangrijker wordt. De afdeling ICT volgt de ontwikkelingen op IT gebied en is met directie en management in gesprek om samen bestaande risico's te beperken en nieuwe risico's te identificeren. Om deze risico's te verkleinen zetten we in op een intensieve samenwerking met betrouwbare partners die bij calamiteiten snel en effectief reageren.

Fraude en corruptie

Het Nationale Theater doet er alles aan om fraude en/of corruptie tegen te gaan. Procedures zijn vastgelegd en worden regelmatig tegen het licht gehouden en indien nodig geactualiseerd. Waar verbetering mogelijk is wordt dat doorgevoerd. Er wordt gewerkt met het vier-ogen-principe.

AVG

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Het Nationale Theater heeft in 2018 het privacy beleid opgesteld en een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Door middel van een werkinstructie en jaarlijkse actualisatie en controle op naleving van de werkinstructie is gewaarborgd dat aan de AVG-eisen wordt voldaan.

Governance

Het Nationale Theater past de 9 principes van de Governance code cultuur toe en hanteert de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code.

Per 31 december 2019 wordt de directie gevormd door een zakelijk directeur-bestuurder, een directeur-bestuurder theater en een artistiek leider.

Het bestuur van Het Nationale Theater opereert vanuit haar missie, zonder de belangen van stakeholders te vergeten. Binnen de bedrijfsvoering beheersen we de risico's door middel van functiescheiding, het vier-ogen-principe en procescontroles.

In de rapportages volgen we de realisatie van financiële en niet-financiële doelstellingen en sturen we waar nodig actief bij. Besluitvorming vindt plaats door het bestuur. De besluitvorming wordt vastgelegd in de notulen van het bestuurlijk overleg. De zakelijk directeur heeft periodiek overleg met de ondernemingsraad.

Het bestuur heeft regulier overleg met de Raad van Toezicht, gevraagd, ongevraagd en tijdig. De bestuurders leggen belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voor. De besluiten en de daaraan voorafgaande overwegingen in de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden vastgelegd in notulen. Bij het aangaan van zakelijke contracten zijn meerdere functionarissen betrokken. Besluiten hierover worden enkel op zakelijke gronden genomen.

Het bezoldigingsbeleid van Het Nationale Theater past bij het karakter van de instelling en is in overeenstemming met de Wet Normering bezoldiging Topinkomens (WNT). De bezoldiging van het bestuur wordt toegelicht in de jaarrekening en gepubliceerd op de website. Tevens zijn in dit overzicht de onbezoldigde leden van de Raad van Toezicht opgenomen.

De Raad van Toezicht van Het Nationale Theater laat zich in zijn werk leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van de organisatie. De raad adviseert het bestuur en doet dit op actieve wijze, zowel anticiperend als reflecterend op beslissingen van het bestuur. En beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van het bestuur.

De Raad van Toezicht is onbezoldigd en de samenstelling is divers in kennis, leeftijd en geslacht. Het rooster van aftreden en een overzicht van de nevenfuncties van de leden van de raad en het bestuur is onderdeel van het Bestuursverslag. De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast op basis van advies van het bestuur. De externe accountant brengt ten minste eenmaal per jaar aan de Raad van Toezicht respectievelijk het bestuur verslag uit van zijn bevindingen. De Raad van Toezicht kan hem bevragen over de getrouwheid van de jaarrekening.

Personeel en organisatie

Het Nationale Theater is ontstaan uit een fusie op 1 januari 2017, met een organisatiestructuur die op papier goed doordacht was, maar zich in de praktijk nog moest bewijzen. Daarbij werd per 1 januari 2018 een nieuwe directiestructuur ingevoerd, waarbij het aantal directieleden werd teruggebracht van vier naar drie en de directie bestaat uit een Artistiek Leider, een Directeur Theater en een Zakelijk Directeur. Een volgende opdracht was, om de organisatiestructuur aan te sluiten op de nieuwe directiestructuur, en enkele aanpassingen door te voeren na opgedane ervaringen in de eerste jaren van het bestaan van Het Nationale Theater. In 2019 stelden wij ons het doel om het aantal afdelingen iets terug te brengen en tot een zelfstandiger en slagvaardiger Management Team te komen, zodat de directie meer op strategisch niveau kan opereren. In 2019 is er, in nauw overleg met het MT en de OR, een aantal organisatiewijzigingen doorgevoerd om dit doel te realiseren. De medewerkers *Funding en development*, eerder direct aangestuurd door de Zakelijk Directeur, kwamen onder de leiding van de manager Marketing en Development. De afdeling *Educatie* heet voortaan afdeling *Educatie en Interactie*, met een nieuwe manager die zowel de medewerkers educatie als de contextmakers aanstuurt. Hierdoor is één afdeling verantwoordelijk voor de contextprogrammering voor alle leeftijden. De afdeling *Programmering en programma's* werd de afdeling *Programmering* en heeft geen manager meer, maar werd een team onder directe leiding van de Directeur Theater. De vrijgekomen formatieve ruimte werd benut voor het aanstellen van één ervaren programmeur en twee junior programmeurs, waarmee de diversiteit van het team werd versterkt.

De afdelingen *Techniek* en *Productie* zijn samengevoegd en vallen onder één leidinggevende, de manager *Technische en Productionele Bedrijfsvoering*. Inzet van het geheel aan maatregelen is het voorkomen van verkokering van de organisatie en het integraal werken vanuit de artistieke visie en inhoud. Om dezelfde redenen is gestart met het projectmatig werken rondom producties, programma's en andere bijzondere activiteiten, waarbij teams worden samengesteld van medewerkers uit de verschillende afdelingen, die samen van kop tot staart verantwoordelijk zijn voor een project. Op deze manier wordt de expertise van de individuele medewerker beter gedeeld met de groep en wordt de communicatie tussen de uitvoerders en bedenkers van een productie naar een hoger niveau getild. Er werd in 2019 veel aandacht besteed aan de interne communicatie: er verschijnt een tweewekelijkse nieuwsbrief van de Directie, waarin al het personeel geïnformeerd wordt over de activiteiten, er vinden jaarlijks vier personeelsbijeenkomsten plaats waar de directie het personeel toespreekt en de kwartaalcijfers worden toegelicht en de directie startte een inloopspreekuur, waar medewerkers hun aandachtspunten, zorgen of ideeën kunnen delen met (een van) de twee directeuren-bestuurders.

Personeel in cijfers HNT:

	31-12-2019	31-12-2018
Gemiddelde leeftijd	39,1	39,6
Aantal vrouwen	103	109
Aantal mannen	118	99
Aantal medewerkers	221	208
Aantal fte	164,9	159,9

Verbindingen

Het Nationale Theater heeft één dochteronderneming, Hocarrest B.V. Binnen deze vennootschap worden activiteiten die verband houden met horeca en evenementen uitgevoerd.

Personeel in cijfers Hocarrest B.V.:

	31-12-2019	31-12-2018
Gemiddelde leeftijd	29,1	28
Aantal vrouwen	29	30
Aantal mannen	12	19
Aantal medewerkers	41	49
Aantal fte	19,5	15,7

Functioneren en beoordelen

Met het nieuwe beoordelingsjaar is er ook een nieuwe methode ingevoerd voor de managers en hoofden binnen Het Nationale Theater. Er is gebruik gemaakt van de 360 graden feedback methode. De afdeling HR heeft per manager en hoofd een drietal directe collega's toegewezen voor een evaluatie van de manager en/of hoofd. Doel van deze methode is om het personeel zo objectief mogelijk te beoordelen vanuit verschillende invalshoeken. Met alle overige medewerkers werd een beoordelingsgesprek gevoerd, waarin ook afspraken werden gemaakt over de functioneringsdoelen voor 2020.

Personeelsregelingen

De personeelsregelingen voor Het Nationale Theater en Hcarest B.V. zijn aangepast zodat die aansluiten op de nieuwe CAO Toneel en Dans, die per 1 januari 2020 ingaat. Nadat de Ondernemingsraad hun formele instemming gaf op de aanpassingen, zijn de regelingen gedeeld met alle medewerkers.

Diversiteit

Het Nationale Theater hecht groot belang aan culturele diversiteit, ook wat betreft personeelsbeleid. Wij startten daartoe in samenwerking met de BIS-gezelschappen en hun standplaatstheaters het programma TheaterInclusief, waarvoor Het Nationale Theater penvoerder is. TheaterInclusief heeft als doelstelling de bevordering van een diverser publiek, een diverser programma en diverser personeelsbestand bij alle BIS-instellingen en de bijbehorende podia. Binnen TheaterInclusief wordt gewerkt aan een strategisch plan personeelsbeleid, om de versterking van de diversiteit binnen onze organisatie te kwantificeren en beleidsmatig te verankeren. In de dagelijkse praktijk was er uiteraard ook aandacht voor vergroting van de diversiteit bij de wervings- en selectieprocedures, al blijft de praktijk weerbarstig. Naast culturele diversiteit, hadden wij aandacht voor diversiteit in leeftijd door samen te werken met uitzendbureau *Oud-standing*, arbeidsintermediair voor ouderen, en namen wij deel aan het STIP-project van de Gemeente Den Haag, waarin Hagenaars die al geruime tijd een bijstandsuitkering ontvangen een baan wordt aangeboden.

Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Met ingang van 1 januari 2020 is de nieuwe Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) ingegaan. Met de komst van deze nieuwe wet hebben wij een aantal aanpassingen moeten doen in het personeelsbeleid, zo kunnen er 3 contracten in 3 jaar aangeboden worden, hebben medewerkers met een oproep/0-uren contract recht op het gemiddelde aantal uren die zij de afgelopen 12 maanden gewerkt hebben en begint het uitbetalen van een transitievergoeding vanaf de eerste werkdag. Wij hebben voor onze oproepmedewerkers een inloopsprekuren gehouden om hen te informeren over de effecten van de WAB. Hierbij hadden de medewerkers ook de mogelijkheid om een voorkeur aan te geven of ze wel of niet gebruik wilden maken van de vaste uren.

Stage

Het Nationale Theater vindt het zeer belangrijk om plaats te bieden aan stagiaires. Gedurende 2019 hebben in totaal 58 studenten stagegelopen op de afdelingen Techniek, Marketing, Ensemble, Ateliers, Financiën, HRM en Educatie.

Opleidingen

In 2019 werd € 57.000,- (2018: € 61.000,-) besteed aan opleiding, training en coaching van werknemers. Naast trainingen die gevolgd werden voor het behoud van certificering, van bediening van technische installaties tot bedrijfshulpverlening of sociale hygiëne, zijn er ook opleidingen aangeboden op het gebied van leiderschapsontwikkeling, kunsteducatie en festivalproductie.

Ziekteverzuim

In 2019 bedroeg het gemiddelde ziekteverzuimpercentage van de gehele organisatie 6,9% in 2018 was dit 6,3%. Het landelijk gemiddelde is volgens het CBS 4,1% in het eerste kwartaal van 2019 voor de bedrijfstak Cultuur, sport en recreatie. Als we kijken naar het landelijk gemiddelde bij bedrijven met 100 of meer werkzame personen is het verzuimpercentage 5,6% in het eerste kwartaal van 2019. Cijfers over het hele jaar zijn nog niet beschikbaar.

Het aantal kort verzuimers is het grootst, maar heeft een relatief klein effect op het verzuimpercentage en aan de andere kant zijn er weinig mensen die lang verzuimen, maar hebben een groot effect op het verzuimpercentage. Het aantal lang verzuimende medewerkers in 2019 bedroeg er 4. Bij de aanpak van het ziekteverzuim werden wij in 2019 ondersteund door Human Capital Care, die een ARBO-arts leverde voor de begeleiding van zieke personeelsleden en de medewerkers HR ondersteunden bij de begeleiding van het herstel en het vormgeven van de re-integratie-trajecten.

Bestuursverklaring subsidieverantwoording Den Haag

Het bestuur van Het Nationale Theater te Den Haag verstrekt deze Bestuursverklaring bij de subsidieverantwoording over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 met betrekking tot de gemeentelijke subsidie volgens onderstaande toekenningen:

Bedrag	Kenmerk	Datum	Ten behoeve van
€ 9.134.471	ABBA/VL/17948	29-09-2018	Reguliere subsidie
€ 112.542	ABBA/VL/17948-T	21-10-2019	Trendverhoging 2019
€ 56.934	ABBA/VL/10999-TA	25-11-2019	Aanvullende subsidieverlening nabetaling beheerbijdrage en trend 2019
€ 15.688	ABBA/VL/13382	26-07-2018	Verbetering toiletvoorziening mindervaliden
€ 23.800	ABBA/VL/20755	13-06-2019	Zaal 3 & 4 op de Parade 2019
€ 17.600	ABBA/VL/13534	26-06-2018	Battlefield 2018
€ 50.500	ABBA/VL/22633	09-07-2019	Programmering Spuiplein 2019
€ 26.000	ABBA/VL/18061	12-11-2018	HNT Onbeperkt 2018
€ 24.500	ABBA/VL/23827	19-09-2019	HNT Onbeperkt 2019

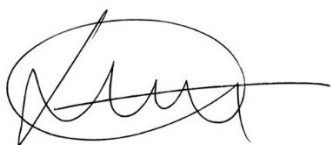
Het bestuur erkent de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de subsidieverantwoording overeenkomstig de ASV en de subsidieverplichtingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikkingen met bovengenoemde kenmerken. Het bestuur verklaart de subsidieverantwoording conform deze vereisten te hebben opgemaakt.

Het bestuur verklaart dat de in de subsidieverantwoording opgenomen bestede subsidie van de Gemeente Den Haag rechtmatig is besteed, dat wil zeggen voor het doel waarvoor zij blijkt de subsidiebeschikking is verstrekt en in overeenstemming met de begroting en de ASV. Het bestuur verklaart dat alle ontvangen baten voor de activiteiten/ het project volledig zijn verantwoord in de subsidieverantwoording.

Het bestuur verklaart stellig en zonder enig voorbehoud te hebben voldaan aan de verplichting genoemd in artikel 18, lid 3 van ASV om de inkomensgrens genoemd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector als bezoldigingsmaximum in acht te nemen.

Den Haag, 24 maart 2020.

Lidy klein Gunnewiek

Directeur Zakelijk/bestuurder

Het Nationale Theater

Cees Debets

Directeur Theater/bestuurder

Het Nationale Theater

Enkelvoudige jaarrekening 2019

Stichting Het Nationale Theater

Enkelvoudige balans

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
I - Immateriële vaste activa		21.400		55.489
II - Materiële vaste activa				
Gebouwen	479.717		524.269	
ICT en telefonie	182.929		160.138	
Inventaris	189.012		224.907	
Theatertechniek	1.096.715		1.062.098	
		1.948.373		1.971.412
III - Financiële vaste activa		108.663		111.405
Totaal vaste activa		2.078.436		2.138.306
VLOTTENDE ACTIVA				
IV – Voorraden		-		-
V – Vorderingen				
Vorderingen	753.160		621.402	
Overlopende activa	786.194		615.436	
		1.539.354		1.236.838
VI – Effecten		-		-
VII - Liquide middelen				
Bank	2.226.768		3.447.179	
Kas	3.990		5.470	
		2.230.758		3.452.649
Totaal Vlottende activa		3.770.112		4.689.487
Totaal Activa		5.848.548		6.827.793

PASSIVA

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
I - Algemene reserves	1.214.423		1.547.935	
II - Bestemmingsreserves	904.392		677.452	
IIIa - Bestemmingsfonds OCW	-		109.315	
IIIb - Egalisatiereserve gemeente Den Haag	-		311.376	
IV - Overige bestemmingsfondsen	-		-	
Totaal eigen vermogen		2.118.815		2.646.078
V - VOORZIENINGEN				
MJOP Koninklijke Schouwburg	288.599		101.964	
MJOP Theater aan het Spui	67.819		210.647	
MJOP De studio's	77.386		54.782	
Totaal voorzieningen		433.804		367.393
VI - LANGLOPENDE SCHULDEN				
Leningen o/g	64.227		85.078	
Egalisatie investeringssubsidies	52.179		58.190	
Totaal langlopende schulden > 1 jaar		116.406		143.268
VII KORTLOPENDE SCHULDEN				
Kortlopende schulden	1.507.566		1.851.109	
Overlopende passiva	1.671.957		1.819.945	
Totaal kortlopende schulden < 1 jaar		3.179.523		3.671.054
Totaal Passiva		5.848.548		6.827.793

Enkelvoudige staat van baten en lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
A. OPBRENGSTEN			
A1 Publieksinkomsten	4.671.871	4.174.000	4.043.470
A2 Sponsorinkomsten	41.322	41.000	53.300
A3 Overige directe inkomsten	157.316	-	210.663
A4 Diverse inkomsten	969.275	1.188.000	760.832
A5 Bijdragen uit private middelen	207.280	428.000	375.885
	6.047.064	5.831.000	5.444.150
B. SUBSIDIES			
B1 Ministerie OCW	3.636.176	3.541.000	3.540.580
B2 Gemeente Den Haag	9.306.466	9.134.000	9.134.470
B3 Overige subsidies	201.017	50.000	493.949
	13.143.659	12.725.000	13.168.999
TOTAAL BATEN	19.190.723	18.556.000	18.613.149
C. BEHEERLASTEN			
C1 Beheerlasten personeel	1.495.679	1.510.000	1.628.684
C2 Huisvestingskosten	2.346.214	2.176.000	2.210.686
C3 Bureaukosten	535.998	469.000	521.955
C4 Algemene publiciteitskosten	385.109	301.000	334.029
	4.763.000	4.456.000	4.695.354
D. ACTIVITEITENLASTEN			
D1 Activiteitenlasten personeel	9.348.943	9.382.000	9.055.175
D2 Uitvoeringskosten productie	2.314.467	2.546.000	1.761.223
D3 Uitvoeringskosten programmering	2.980.032	2.144.000	2.603.867
D4 Uitvoeringskosten educatie	283.858	693.000	378.410
	14.927.300	14.765.000	13.798.675
TOTAAL LASTEN	19.690.300	19.221.000	18.494.029
Rentebaten	1.178	3.000	2.377
Rentelasten	2.318	3.500	2.818
Totaal rentebaten en -lasten	-/- 1.140	-/- 500	-/- 441
Resultaat deelneming en gift Hocarest BV	-/- 4.052	70.000	71.109
Bijzondere lasten	22.494	-	14.873
Totaal bijzondere baten en lasten	-/- 26.546	70.000	56.236
Exploitatieresultaat	-/- 527.263	-/- 595.500	174.915

Personeel en vrijwilligers

	Realisatie € 2019	Realisatie Fte 2019	Begroot € 2019	Begroot Fte 2019	Realisatie € 2018	Realisatie Fte 2018
<i>Specificatie personeelslasten</i>						
1. Waarvan vast contract		104,0				103,2
2. Waarvan tijdelijk contract		60,9				54,6
3. Waarvan inhuur						
Personeelslasten (1 + 2 + 3)	10.844.622	164,9	10.892.000		10.683.859	157,8
		Aantal				Aantal
Vrijwilligers: fte		0,5				0,5
Vrijwilligers: personen		1				1

Enkelvoudig kasstroomoverzicht

(volgens de indirecte methode)

	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	-/- 527.263	174.916
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	34.089	38.769
Afschrijvingen materiële vaste activa	358.525	318.661
Mutatie voorzieningen	66.411	51.682
Resultaat uit deelneming	4.052	-/- 31.132
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	463.077	377.980
Mutatie in rekening courant Hocarest B.V.	-/- 1.310	94.553
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-/- 302.516	-/- 45.085
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	-/- 491.531	853.521
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-/- 795.357	902.989
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
Investeringen in materiële vaste activa	-/- 357.653	-/- 418.930
Desinvesteringen in materiële vaste activa	22.167	19.412
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/- 335.486	-/- 399.518
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	-/- 26.862	-/- 26.358
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/- 26.862	-/- 26.358
Mutatie liquide middelen	-/- 1.221.891	1.030.009
Liquide middelen einde boekjaar	2.230.758	3.452.649
Liquide middelen begin boekjaar	3.452.649	2.422.640
Mutatie liquide middelen	-/- 1.221.891	1.030.009

Toelichting op de jaarrekening

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Stichting Het Nationale Theater en haar 100% deelneming Hocarest B.V. zijn gevestigd in Den Haag.

De activiteiten van Het Nationale Theater richten zich op het programmeren en produceren van volwassen- en jeugdtheatervoorstellingen, het uitvoeren van educatieve activiteiten en fundingactiviteiten. De 100% deelneming van Het Nationale Theater genaamd Hocarest B.V. exploiteert de horeca op de locaties de Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en De Studio's. Ook vinden binnen Hocarest B.V. alle activiteiten met betrekking tot de commerciële evenementen plaats.

Continuïteit en risico's

Deze jaarrekening is opgesteld vanuit een continuïteitsveronderstelling. Het Nationale Theater onderkent daarbij een aantal risico's, welke beschreven staan in het hoofdstuk Bedrijfsvoering van het Bestuursverslag.

Schattingswijziging

In 2019 is besloten een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening groot onderhoud door te voeren. In 2019 is besloten een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening groot onderhoud door te voeren. Tot en met boekjaar 2018 is de voorziening groot onderhoud bepaald op basis van de mjo's per locatie. Ultimo 2019 is de voorziening voor groot onderhoud bepaald op de schatting van de te verwachten onderhoudsuitgaven voor het komende jaar mede gebaseerd op basis van de MJOP. Voor de nieuwe cultuurnota (periode 2021-2024) zal het mjo worden herijkt als basis voor de dan te vormen voorziening.

Was deze schattingsmethodiek op 2018 toegepast dan had € 26.252 moeten worden gedoteerd ten laste van de staat van baten en lasten. In 2019 is de extra last € 20.033.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingsgegevensgrondslagen. Het Nationale Theater volgt de richtlijn 640 voor organisaties zonder winstoogmerk. Daarbij is de jaarrekening opgesteld met inachtneming van de richtlijnen die gelden vanuit onze subsidieverstrekken gemeente Den Haag en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In de jaarrekening is als grondslag voor waardering en resultaatbepaling de historische uitgaafprijs gehanteerd. De posten in de balans zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Daar waar nodig zijn ten behoeve van het inzicht de vergelijkende cijfers aangepast.

Grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld zijn de posten van de balans opgenomen voor de nominale waarde. Waar nodig is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

Immateriële en Materiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen volgens vaste percentages van de aanschafwaarden. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur. Er wordt afgeschreven in het jaar waarin de investering in gebruik is genomen.

De immateriële en materiële vaste activa worden lineair afschrijven. Hierbij wordt uitgegaan van de verwachte levensduur. Standaard hanteren we de volgende standaardafschrijvingstermijnen:

- Vaste inrichting 10 jaar
- Machines en installaties 5 of 10 jaar
- Inventarissen 5 of 10 jaar
- Immateriële vaste activa en ICT investeringen 3 of 5 jaar

Bij aanschaf kan worden afgeweken van bovengenoemde standaardtermijnen op basis van een inschatting van de economische levensduur. Investerings tot een bedrag van € 500 worden niet geactiveerd, maar direct als kosten genomen.

Financiële vaste activa

Het Nationale Theater heeft een 100% deelneming in Hocarrest B.V. te Den Haag. De deelneming wordt gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Het resultaat uit de deelneming komt overeen met het aandeel in het resultaat van het boekjaar van Hocarrest B.V. Bij een negatieve waarde van de deelneming wordt een voorziening gevormd.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

De onderhanden producties betreft de geactiveerde voorbereidingskosten en marketingkosten van producties. Deze kosten worden genomen naar rato van de voortgang van de uitvoeringen. Deze post is in de jaarrekening 2019 gerubriceerd onder Overlopende activa, dit was voorheen Voorraden. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Een en ander heeft geen gevolgen voor het resultaat.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Met in het verleden ontvangen investeringssubsidies is een egalisatierekening gevormd. Van deze egalisatierekening valt jaarlijks een gedeelte vrij ten gunste van het resultaat ter egalisatie van toekomstige afschrijvingslasten. Deze vrijval vindt lineair plaats over een periode van 15 jaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en diensten en de kosten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Alle directe kosten en opbrengsten van de horeca-activiteiten komen ten laste dan wel ten gunste van Hocarrest B.V. Uit hoofde van de onderlinge dienstverlening tussen Het Nationale Theater en Hocarrest B.V. zijn de kosten verrekend voor zover deze betrekking hebben op personeelslasten, huisvestingslasten, automatiseringslasten en overige kantoorkosten.

Kostentoerekening

Kosten worden verdeeld in beheerslasten en activiteitenlasten. Kosten die direct verband houden met activiteiten worden daar volledig aan toegerekend. De personeelslasten betreffen de personeelslasten die direct zijn toe te rekenen aan activiteiten.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreft voor het overgrote deel de kosten voor de oorspronkelijke ontwikkeling en inrichting van het planningspakket, het ticketingsysteem en de website. Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	2019 €	2018 €
Aanschafwaarde	211.993	214.867
Cumulatieve afschrijvingen	156.504	120.608
Boekwaarde 1 januari	55.489	94.259
Investeringen	-	-
Desinvesteringen (aanschaf)	-	2.874
Desinvesteringen (afschrijving)	-	2.874
Afschrijvingen	34.089	38.769
Aanschafwaarde	211.993	211.993
Cumulatieve afschrijvingen	190.593	156.504
Boekwaarde 31 december	21.400	55.489

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreft de investeringen in gebouwen, theatertechniek en ICT & telefonie en inventaris. Het verloop van de materiële vaste activa luidt als volgt:

	Gebouwen 2019 €	ICT en telefonie 2019 €	Inventaris 2019 €	Theater- techniek 2019 €	Totaal 2019 €	Totaal 2018 €
Aanschafwaarde	726.920	300.164	453.905	2.423.662	3.904.651	4.304.598
Cumulatieve afschrijvingen	202.651	140.026	228.998	1.361.564	1.933.239	2.414.044
Boekwaarde 1 januari	524.269	160.138	224.907	1.062.098	1.971.412	1.890.554
Investeringen	13.238	72.085	29.184	243.146	357.653	418.931
Desinvesteringen (aanschaf)	9.037	1.634	25.495	409.373	445.539	818.878
Desinvesteringen (afschrijving)	3.735	1.133	11.430	407.074	423.372	799.466
Afschrijvingen	52.488	48.793	51.014	206.230	358.525	318.661
Aanschafwaarde	731.121	370.615	457.594	2.257.435	3.816.765	3.904.651
Cumulatieve afschrijvingen	251.404	187.686	268.582	1.160.720	1.868.392	1.933.239
Boekwaarde 31 december	479.717	182.929	189.012	1.096.715	1.948.373	1.971.412

In 2019 is in totaal voor een bedrag van € 357.653 geïnvesteerd in materiële vaste activa (2018: € 418.931). De investeringen zijn als volgt te specificeren:

	2019	2018
	€	€
Gebouwen		
Investeringen gebouwen	13.238	59.675
Installaties	-	-
	13.238	59.675
Theatertechniek		
Audio visueel	15.467	74.684
Geluid	106.519	39.415
Gereedschap	13.886	46.042
Toneelbenodigdheden	56.087	49.607
Licht	51.187	38.580
	243.146	248.328
ICT en telefonie	72.085	52.000
Inventaris		
Horeca inventaris	11.306	57.511
Kantoorinventaris	5.836	-
Inventaris algemeen	5.268	1.417
Keuken Zaal 3	6.775	-
	29.184	58.928
	357.653	418.931

Financiële vaste activa

Onder de post financiële vaste activa is de 100% deelneming Hocarest B.V. opgenomen.

Gegevens Hocarest B.V.	Ultimo 2019
Statutaire vestigingsplaats	Den Haag
KvK-nummer	27021414
Oprichtingsdatum	21 augustus 1933
Eigen vermogen ultimo boekjaar	€ 60.809
Kapitaalbrengst Stichting Het Nationale Theater	€ 681
Omzet	€ 1.217.739
Resultaat	-/-€ 4.052
Rekening-courant Stichting Het Nationale Theater	€ 47.854
Aantal personeelsleden in dienst	41
Wijze van consolidatie	Integraal

Het Nationale Theater financiert het werkkapitaal van Hocarest B.V. Over de rekening-courant met Hocarest B.V. is over 2019 1,81% rente verrekend (2018: 1,81%).

De mutaties in de balansposten betreffende Hocarest B.V. zijn als volgt:

	2019	2018
	€	€
Deelneming Hocarest B.V.		
Stand per 1 januari	64.861	33.729
Resultaat Hocarest B.V.	-/- 4.052	31.132
Stand per 31 december	60.809	64.861
Rekening-courant Hocarest B.V.		
Stand per 1 januari	46.544	141.098
Mutaties boekjaar	1.310	-/- 94.554
Stand per 31 december	47.854	46.544
	108.663	111.405

Vorderingen

De specificatie van de vorderingen is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Debiteuren	451.262	246.129
Belastingvorderingen	188.077	144.346
Voorschotten	-	-
Te ontvangen fondsbijdragen	-	99.123
Te vorderen gemeente Den Haag	24.809	28.100
Overige vorderingen	89.012	103.704
	753.160	621.402

De belastingvorderingen betreft te vorderen omzetbelasting. Onder de overige vorderingen zijn borgsommen opgenomen met betrekking tot huur ad € 39.818 (2018: € 39.968). Ook zijn hier werkvoorschotten van productiemedewerkers opgenomen ad € 5.200 (2018: 4.700).

De vorderingen op de gemeente Den Haag betreft de 10% bijdragen voor Community art (€ 7.000 Brief ABBA/VL/3400 d.d. 23-11-2018), Spuiplein 2018 (€ 5.700 Brief ABBA/VL/13102 d.d. 25-05-2018), HNT Onbeperkt (€ 2.600 Brief ABBA/VL/18061 d.d. 02-10-2018) en Double A Side (€ 3.800 Brief ABBA/VL/10855 d.d. 15-09-2018), Battlefield € 1.760 (Brief ABBA/VL/13534 d.d. 26-06-2018), Parade 2019 € 2.380 (brief ABBA/VL/20755 d.d. 26-06-2019) en MIVA € 1568,81 (brief ABBA/VL/13382 d.d. 26-07-2018).

Overlopende activa

De overlopende activa betreft met name kosten die in 2019 betaald zijn, maar betrekking hebben op 2020. De specificatie luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	503.243	442.387
Vooruitbetaalde productiekosten	177.858	150.536
Nog te factureren bedragen	105.093	3.062
Overige overlopende activa	-	19.451
	786.194	615.436

Vooruitbetaalde productiekosten

De vooruitbetaalde productiekosten betreffen de geactiveerde voorbereidingskosten en marketingkosten van producties. Deze kosten worden genomen naar rato van de voortgang van de uitvoeringen. Deze post was voorheen gerubriceerd onder Voorraden als Onderhanden werk. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Een en ander heeft geen gevolgen voor het resultaat. Het verloop van de vooruitbetaalde productiekosten is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	150.536	155.676
Investerings boekjaar	3.071.698	2.795.374
Overboeking naar activiteitenlasten	-/- 3.044.376	-/- 2.800.514
Stand per 31 december	177.858	150.536

Ultimo 2019 was *Bloedlink* in uitvoering. Voor deze producties én de toekomstige producties staat ultimo 2019 een bedrag geactiveerd van € 177.858 (2018: € 150.536).

Specificatie van de geactiveerde productiekosten:

	2019	2018
	€	€
Othello	22.160	-
We zijn hier voor Robbie	-	15.411
Het Duel	-	52.993
Onze straat	-	34.442
De wereld volgens John	-	7.512
The children	-	13.000
Leedvermaak	17.536	-
The Nation	2.102	-
Faust	20.055	-
The Nether	5.000	-
Amerika	5.000	-
Rebekka West	1.000	-
Trojan wars	96.587	-
Trojan wars Experience en workshops	2.503	-
Erik of het klein insectenboek	2.500	-
Tori	835	-
Het Experiment	750	-
Zus van ...	750	-
Robotje	-	350
De Vrekkin	-	6.133
Revolutions	-	12.129
Gebroeders Leeuwenhart	-	8.566
Algemeen	1.080	-
	177.858	150.536

Liquide middelen

De specificatie van de liquide middelen luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Bank - lopende rekeningen	896.570	1.388.953
Bank - spaarrekeningen	1.330.198	2.058.226
Kas	3.990	5.470
	2.230.758	3.452.649

De liquide middelen zijn ten opzichte van het boekjaar 2018 afgenomen. De niet direct benodigde liquide middelen worden op spaarrekeningen aangehouden en niet belegd. De tegoeden op de spaarrekeningen zijn direct opeisbaar.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Het Nationale Theater is opgebouwd uit een gesubsidieerd vermogen en een ongesubsidieerd vermogen. Het ongesubsidieerde vermogen is opgebouwd vanuit de niet gesubsidieerde activiteiten van Het Nationale Theater. Dit zijn de activiteiten die zijn ondergebracht in Hocarrest B.V. en het resultaat uit fundingactiviteiten.

De specificatie van het eigen vermogen is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Gesubsidieerd vermogen		
Algemene reserve gesubsidieerd	859.919	1.189.379
Stichtingskapitaal	90	90
Bestemmingsreserve verbouwingen	361.004	-
Egalisatiereserve Gemeente den Haag	-	311.376
Bestemmingsreserve producties onvoorzien	102.140	102.140
Bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)	105.310	144.243
Bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes)	49.235	54.907
Bestemmingsfonds OCW restant subsidie	-	109.315
	1.477.698	1.911.450
Ongesubsidieerd vermogen		
Algemene reserve niet-gesubsidieerd	354.414	358.466
Bestemmingsreserve programma's	138.975	138.975
Bestemmingsreserve internationale programmering	-	42.871
Bestemmingsreserve educatie	91.976	126.976
Bestemmingsreserve innovatieve producties	55.752	55.752
Bestemmingsreserve Guido de Moorprijs	-	11.588
	641.117	734.628
	2.118.815	2.646.078

Algemene reserve gesubsidieerd

Het verloop van de algemene reserve gesubsidieerd luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	1.189.379	1.139.751
Exploitatiesaldo gesubsidieerde activiteiten	-/- 483.380	103.807
Uit bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)	38.933	3.924
Uit bestemmingsreserve voor investeringen (Tribune)	5.672	5.672
Naar bestemmingsreserve educatie	-	-/- 35.000
Naar bestemmingsfonds OCW restant subsidie	-	-/- 28.775
Vrijval bestemmingsfonds OCW restant subsidie	109.315	-
Stand per 31 december	859.919	1.189.379

Bestemmingsreserve verbouwingen

Het verloop van de Bestemmingsreserve verbouwingen (voorheen: Egalisatiereserve gemeente Den Haag) luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	311.376	311.376
Mutatie vanuit resultaatverdeling	49.628	-
Stand per 31 december	361.004	311.376

De bestemmingsreserve verbouwingen was voorheen de egalisatiereserve gemeente Den Haag welke voor de fusie per 1 januari 2017 was ontstaan. Na overleg met de gemeente Den Haag is toestemming verleend om de egalisatiereserve te bestemmen als reserve voor gewenste verbouwingen van Theater aan het Spui en de Koninklijke schouwburg waarover met de diverse betrokken partijen wordt onderhandeld. Voorwaarde voor deze wijziging was een dotatie van het ultimo 2018 resterende onverdeelde resultaat.

Bestemmingsreserve producties onvoorzien

Het verloop van de bestemmingsreserve producties onvoorzien luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	102.140	66.584
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	35.556
Stand per 31 december	102.140	102.140

Vanuit het resultaat 2016 is voor onvoorziene productiekosten een reserve gevormd. In 2018 en 2019 was voorzien dat er gebruik moest worden gemaakt van deze reserve ter dekking van het begrote verlies op een aantal producties. De producties hebben echter meer opbrengst gegenereerd dan begroot en daarom wordt de bestemmingsreserve ingezet ter dekking van de onrendabele producties.

Bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)

Het verloop van de bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid) luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	144.243	148.167
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-/- 38.933	-/- 3.924
Stand per 31 december	105.310	144.243

De mutatie in 2019 is € 35.009 hoger dan in 2018 doordat in 2017 en 2018 te weinig is vrijgevallen. Dit is in 2019 gecorrigeerd.

Bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes)

Het verloop van de bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes) luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	54.907	60.579
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-/- 5.672	-/- 5.672
Stand per 31 december	49.235	54.907

Bestemmingsfonds OCW restant subsidie

Het verloop van het bestemmingsfonds OCW restant subsidie luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	109.315	80.540
Uit algemene reserve gesubsidieerd	-	28.775
Mutatie	-/- 109.315	-
Stand per 31 december	-	109.315

De opbouw van dit bestemmingsfonds per jaar is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Subsidie 2013-2016	-	80.540
Subsidie 2017	-	8.968
Subsidie 2018	-	19.807
Stand per 31 december	-	109.315

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 door het ministerie van OCW op 12 november 2019 is medegedeeld dat het bestemmingsfonds OCW niet langer in de balans hoeft te worden gehouden als gevolg van een wijziging in de regelgeving hieromtrent. Per 12 november 2019 is het bestemmingsfonds derhalve ten gunste van de algemene reserve gesubsidieerd gebracht.

Algemene reserve niet-gesubsidieerd

Het verloop van de algemene reserve niet-gesubsidieerd luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	358.466	358.466
Exploitatiesaldo niet-gesubsidieerde activiteiten	-/- 4.052	71.109
Naar bestemmingsreserve programma's	--	-/- 11.851
Naar bestemmingsreserve internationale programmering	-	-/- 11.851
Naar bestemmingsreserve educatie	-	-/- 11.851
Naar bestemmingsreserve producties onvoorzien	-	-/- 35.556
Stand per 31 december	354.414	358.466

Bestemmingsreserve programma's

Het verloop van de bestemmingsreserve programma's luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	138.975	127.124
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	11.851
Stand per 31 december	138.975	138.975

Vanuit het resultaat en vanuit het overgekomen vermogen van het Fonds *KS/NT* is in het verleden voor programma's (voorheen "bijzondere programmering") een reserve gevormd.

Bestemmingsreserve internationale programmering

Het verloop van de bestemmingsreserve internationale programmering luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	42.871	31.020
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	11.851
Mutatie	-/- 42.871	-
Stand per 31 december	-	42.871

In 2019 is de bijdrage aan het Explore Festival (overeenkomstig bestemming 2018) ten laste van de bestemmingsreserve internationale programmering gebracht.

Bestemmingsreserve educatie

Het verloop van de bestemmingsreserve educatie luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	126.976	80.125
Mutatie	-/- 35.000	35.000
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	11.851
Stand per 31 december	91.976	126.976

De bestemmingsreserve educatie is voor de fusie reeds gevormd door *KS/NT*. In 2019 is een deel van de kosten van een aantal educatieve projecten ten laste van deze reserve gebracht (overeenkomstig bestemming 2018). Dit betreft onder andere het project Trojan wars.

Bestemmingsreserve innovatie producties

Het verloop van de bestemmingsreserve innovatie producties luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	55.752	55.752
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	-
Stand per 31 december	55.752	55.752

Producties vragen in toenemende mate om innovatie op artistiek gebied maar ook op technische vlak. Kosten van innovatie zullen ten laste gebracht worden van deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Guido de Moorprijs

Het verloop van de bestemmingsreserve Guido de Moorprijs luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	11.588	11.588
Mutatie	-/- 11.588	-
Stand per 31 december	-	11.588

Voor de kosten van de uitreiking van de Guido de Moorprijs is een bestemmingsreserve gevormd. De Guido de Moor prijs werd jaarlijks uitgereikt aan jonge talentvolle acteurs van het *NT* door het Fonds *KS/NT*. In 2017 en 2018 is er geen prijs uitgereikt. In 2019 zijn, conform de intentie van deze bestemmingsreserve, de kosten van de productie *Language* van Vanja Rukavina ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Vanja kwalificeert zich als jonge talentvolle acteur en produceert zijn productie in samenwerking met Het Nationale Theater.

Voorzieningen

Voorzieningen groot onderhoud

Voor de locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en de Studio's zijn voorzieningen gevormd ter egalisatie van de onderhoudslasten. Als huurder van deze gemeentelijke accommodaties ontvangen wij voor het 'gebruikersonderhoud' subsidiebedragen van de gemeente Den Haag.

In 2019 is besloten een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening groot onderhoud door te voeren. In 2019 is besloten een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening groot onderhoud door te voeren. Tot en met boekjaar 2018 is de voorziening groot onderhoud bepaald op basis van de mjo's per locatie. Ultimo 2019 is de voorziening voor groot onderhoud bepaald op de schatting van de te verwachten onderhoudsuitgaven voor het komende jaar mede gebaseerd op basis van de MJOP. Voor de nieuwe cultuurnota (periode 2021-2024) zal het mjo worden herijkt als basis voor de dan te vormen voorziening.

Was deze schattingsmethodiek op 2018 toegepast dan had € 26.252 moeten worden gedoteerd ten laste van de staat van baten en lasten. In 2019 is de extra last € 20.033.

Het verloop van de voorzieningen groot onderhoud luidt als volgt:

	KS 2019	TAHS 2019	Studio's 2019	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€	€	€
Stand 1 januari	101.964	210.647	54.782	367.393	315.712
Effect schattingswijziging	92.949	-/- 119.081	52.384	26.252	-
Aangepaste stand 1 januari	194.913	91.566	107.166	393.645	315.712
Dotatie voorziening	312.496	76.529	100.000	489.025	534.694
Onderhoudsuitgaven	-/- 218.810	-/- 100.276	-/-129.780	-/- 448.866	-/- 483.013
Stand per 31 december	288.599	67.819	77.386	433.804	367.393

Langlopende schulden

De post langlopende schulden betreft een lening van Fonds 1818 en is aangegaan per 1 mei 2013 ter financiering van de aanschaf van tribunes en zaalvloeren van Zaal 1 en Zaal 2 van locatie Theater aan het Spui. Dit betreft een annuïtaire lening met een hoofdsom van € 200.000, een looptijd van 10 jaar en een rentecoupon van 2,5%. Het verloop van de langlopende schulden luidt als volgt:

Verloop van de langlopende schulden	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	85.078	105.424
Aflossingen	-/- 20.851	-/- 20.346
Stand per 31 december	64.227	85.078

Egalisatie investeringssubsidies

Uit de investeringssubsidies valt jaarlijks een gedeelte vrij ten gunste van het resultaat. Deze vrijval vindt lineair plaats over een periode van 15 jaar. Het verloop egalisatie investeringssubsidies luidt als volgt:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	58.190	64.202
Aflossingen	-/- 6.011	-/- 6.012
Stand per 31 december	52.179	58.190

Kortlopende schulden

De specificatie van de kortlopende schulden is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Crediteuren	448.160	887.668
Belastingsschulden	272.206	271.215
Schulden personeel - reservering vakantietoelage	325.585	309.889
Schulden personeel - reservering vakantiedagen	280.587	282.865
Overige schulden aan personeel	1.426	21.249
Schulden aan gemeente Den Haag	85.367	647
Overige kortlopende schulden	94.235	77.576
	1.507.566	1.851.109

De reservering van de vakantietoelage en vakantiedagen is hoger dan vorig boekjaar door meer medewerkers in dienst en een oplopend saldo vakantie-uren en als gevolg van een opslag voor sociale lasten. De overige schulden aan personeel betreft met name declaraties over december. De overige kortlopende schulden betreft onder andere de aflossing van € 20.000 van de langlopende lening die gaat vervallen in 2020 en de uitgegeven waardebonnen aan bezoekers bij het retour geven van tickets van € 71.500 (2018: € 51.000). De post schulden aan de Gemeente Den Haag betreft huisvestingskosten.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Vooruit ontvangen recettes	1.061.362	1.320.948
Vooruit ontvangen fondsbijdragen	64.610	98.024
Vooruit ontvangen subsidies	16.354	65.346
Nog te ontvangen facturen	346.477	291.191
Overige vooruit ontvangen bedragen	183.154	44.436
	1.671.957	1.819.945

De vooruit ontvangen recettes betreft de ontvangen opbrengsten van verkochte tickets van voorstellingen die plaats gaan vinden in 2020.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur gebouwen

Het Nationale Theater heeft voor de locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui, de Studio's, Zaal 3 en het Nationale Decoratelier huurcontracten afgesloten. De locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en de Studio's worden gehuurd van de gemeente Den Haag en dit betreffen overeenkomsten voor onbepaalde tijd. De totale huursom van deze locaties bedraagt € 804.965 per jaar. Het huurcontract voor Zaal 3 kent een bepaalde looptijd van 1 jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd per 30 juni en de opzegtermijn is 4 maanden. Het jaarlijkse huurbedrag is € 48.571. Het huurcontract voor het Nationale Decoratelier kent een bepaalde looptijd van 5 jaar met de mogelijkheid de overeenkomst telkens te verlengen met 5 jaar. De huidige huurperiode loopt af op 15 april 2020 en de opzegtermijn is 12 maanden. Het jaarlijkse huurbedrag is € 130.147 en de totale verplichting van het huurcontract is € 37.797.

Verhuur gebouwen

Een aantal ruimtes in onze gebouwen wordt verhuurd aan derden. In totaal zijn er 6 lopende huurcontracten. De totale jaarlijkse huursom bedraagt € 117.882.

Aangegane verplichtingen

Er zijn ultimo 2019 geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Erfpachtovereenkomst Kerkstraat

Het Nationale Theater heeft met de gemeente Den Haag een erfpachtovereenkomst lopen. De erfpacht is eeuwigdurend uitgegeven en betreft een perceel grond met de daarop aanwezige opstallen gelegen aan de Kerkstraat 11 en 13. De canon is geheel en eeuwigdurend afgekocht. In de overeenkomst is vastgelegd dat de grond bestemd is voor bebouwing met een theater, een en ander met daarbij behorende bijgebouwen, open terreinen en bergingen. Vervreemding van het recht van erfpacht of ter beschikking stelling van het recht aan derden kan slechts plaatsvinden na goedkeuring van de gemeente Den Haag. Hierbij heeft de gemeente Den Haag het eerste recht op terugkoop tegen een bedrag van € 0,45 verhoogd met een vergoeding voor de meerwaarde als gevolg van de door Het Nationale Theater gedane investeringen. De meerwaarde zal door taxatie worden bepaald.

Fiscale eenheid

Hocarest B.V. en Stichting Het Nationale Theater vormen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Hierdoor zijn beide entiteiten hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Toelichting op de eenvoudige staat van baten en lasten

A Opbrengsten

A1 Publieksinkomsten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Recettes en verhuur programmering	2.526.904	2.372.000	2.165.137
Opbrengsten producties	1.581.483	1.532.000	1.436.384
Opbrengsten educatie	294.826	270.000	286.809
Toeslagen programmering	115.376	-	120.403
Overige publieksinkomsten	153.282	-	34.737
	4.671.871	4.174.000	4.043.470

De publieksinkomsten bedragen in totaal € 4.671.871, dit betreft voor € 3.347.843 publieksinkomsten in Den Haag en voor € 1.324.028 publieksinkomsten buiten Den Haag.

Recettes verhuur en programmering

Specificatie recettes en verhuur programmering	Realisatie 2019	Realisatie 2018
	€	€
Eigen voorstellingen		
Toneel - Het Nationale Theater	244.429	218.788
Toneel - HNTjong	8.319	6.165
Toneel - Het Nationale Theater (De Parade)	41.470	44.251
Ingekochte voorstellingen (100% recette)		
Toneel	699.294	762.405
Jeugd- en familievoorstelling	165.798	130.441
Cabaret	888.191	494.440
Muziektheater	98.873	242.781
Klassiek	72.377	498
Theaterconcert	29.804	7.117
Theatercolleges & specials	74.178	49.399
Dans	27.991	5.751
Verhuuropbrengst Culturele verhuringen	176.180	203.101
	2.526.904	2.165.137

De toename van Cabaret wordt voor een groot deel veroorzaakt door de reeks voorstellingen van Harrie Jekkers.

Opbrengsten producties

Voor de verschillen tussen de realisatie en begroting wordt verwezen naar publieksinkomsten per productie hierna.

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Publieksinkomsten producties HNT	1.368.120	1.313.000	1.280.552
Publieksinkomsten binnenland	1.360.350	1.301.700	1.269.269
Recette	582	2.000	785
Uitkoop	132.149	66.738	58.703
Partage	1.227.619	1.232.962	1.209.782
Publieksinkomsten buitenland	7.770	11.300	11.283
Publieksinkomsten producties HNTjong	213.363	219.000	155.832
Publieksinkomsten binnenland	213.363	219.000	154.552
Recette	-	32.155	7.489
Uitkoop	126.513	108.205	81.023
Partage	72.820	78.640	66.041
Publieksinkomsten buitenland	14.030	-	1.280
	1.581.483	1.532.000	1.436.384

Publieksinkomsten producties HNT

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
The Nation	-	-	385.313
Het verzamelde werk van William Shakespeare (ingekort)	-	-	28.610
Othello	-	-	113.356
De herenging van de twee Korea's	-	-	152.357
De Oresteia	-	-	147.885
Ondine	-	-	89.210
We zijn hier voor Robbie	274.459	184.000	304.869
De Vrekkin	19.067	11.000	58.168
Onze straat	134.322	132.000	-
Revolutions	45.620	49.000	-
Het duel	229.911	202.000	-
De wereld volgens John	139.553	172.000	-
Sexual healing	121.813	191.000	-
The Children	218.366	211.000	-
Amadeus	169.205	159.000	-
Language	12.618	-	-
Overige (A seat at the table, Studio Paradijs, De laatste getuigen)	2.186	2.000	784
	1.368.120	1.313.000	1.280.552

De opbrengst over 2019 ligt ruim € 50.000 hoger dan begroot. Met name de voorstelling *We zijn hier voor Robbie* werd beter bezocht dan verwacht. De producties *De wereld volgens John* en *Sexual healing* daarentegen trokken minder bezoekers dan begroot en realiseerden dan ook lagere opbrengsten dan begroot.

Publieksinkomsten producties HNTjong

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
De Vrekkin	10.267	6.000	31.321
Revolutions	24.567	27.000	-
Gebroeders Leeuwenhart	75.965	52.000	-
Heidi Pippi Sissi Ronnie Barbie	42.048	43.000	4.859
Bloedlink (reprise)	18.051	37.000	54.666
Wij zijn Nederland	26.938	34.000	-
Robotje	9.802	14.000	62.348
Klein mannetje	-	-	2.638
Klaas	5.725	6.000	-
	213.363	219.000	155.832

De publieksinkomsten 2019 van de voorstellingen van HNTjong waren in 2019 ca. € 6.000 beneden verwachting maar € 60.000 hoger dan in 2018. Met name *Gebroeders Leeuwenhart* deed het beter dan begroot.

Opbrengsten educatie

De educatieopbrengsten betreft met name de opbrengsten van de theaterklassen en de opbrengsten van workshops bij de eigen producties. De opbrengsten zijn hoger dan begroot door een hoger aantal uitgevoerde activiteiten.

Toeslagen programmering

De toeslagen programmering betreft de garderobetoeslag die wordt geheven bij voorstellingen in de grote zaal en de theatertoeslag die bij een aantal producties van toepassing is.

Overige publieksinkomsten

De overige publieksinkomsten betreft met name de opbrengsten van inleidingen en programma's.

A3 Overige directe inkomsten

De overige directe inkomsten betreft de inkomsten uit coproducties. Dit betrof in 2019 de producties Het Duel, Citizen K., Onze Straat en Language (€ 157.316).

A4 Diverse inkomsten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Uitbesteed personeel	703.401	887.000	416.082
Opbrengsten uit verhuur	173.619	207.000	239.286
Diensten voor derden	44.756	55.000	41.627
Opbrengst verhuringen Zaal 3	16.726	26.000	24.325
Overige opbrengsten	30.773	13.000	39.512
	969.275	1.188.000	760.832

De inkomsten voor uitbesteed personeel zijn hoger dan 2018 doordat er in 2019 personeel is doorbelast aan de Theateralliantie ten behoeve van de productie *Amadeus*. De diensten voor derden betreft met name de externe opdrachten van het kostuum- en decorateliër. De realisatie hiervan is lager dan begroot vanwege minder beschikbare capaciteit voor het uitvoeren van dit soort opdrachten.

A5 Bijdragen uit private middelen

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Resultaat funding	173.322	172.000	193.941
Bijdragen private fondsen	33.958	256.000	181.944
	207.280	428.000	375.885

Resultaat funding

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Bijdragen donateurs	128.322	119.000	148.941
Bijdragen HNT zakelijk	45.000	53.000	45.000
	173.322	172.000	193.941

De opbrengst uit funding is lager dan 2018. In de begroting was rekening gehouden met een daling van zowel de bijdragen donateurs als zakelijk. De bijdragen private fondsen zijn lager dan begroot wat met name wordt veroorzaakt door het uitstellen van de ontwikkeling van het Educatielab.

Bijdragen private fondsen

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
	€	€
Scheveningen op slot	-	19.000
Wij zijn Nederland	-	50.000
Maak een voorstelling van jezelf	-	40.000
Jongerenredactie	-	25.165
Groep 5 in de KS	-	20.000
Educatieproject bij Revolutions	-	15.998
Fonds 1818	14.715	5.655
Schilder het verleden	-	2.500
Occident	-	3.126
Over boeken	750	-
Impactplan	6.800	-
Stichting Melanie	5.000	-
Moksi Patu	6.300	-
Diverse	393	500
	33.958	181.944

In 2019 is een bedrag ad € 33.958 bijeengebracht vanuit de private fondsen waarmee we in staat werden gesteld bijzondere projecten en programma's te maken en presenteren. Daarmee konden wij een belangrijk deel van onze ambities waarmaken, die niet met de structurele subsidies gefinancierd konden worden.

B Subsidies

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Meerjarige subsidie ministerie OCW			
OCW Productie	2.900.914	2.825.000	2.824.649
OCW Productie HNTjong	735.262	716.000	715.931
	3.636.176	3.541.000	3.540.580
Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag			
Gemeente Productie	3.575.985	3.426.000	3.425.959
Gemeente Productie HNTjong	496.111	474.000	474.501
Gemeente Programmering	5.127.750	5.129.000	5.129.101
Gemeente Zaal 3	106.620	105.000	104.909
	9.306.466	9.134.000	9.134.470
Overige subsidies			
Overige subsidies Gemeente Den Haag	133.422	50.000	250.916
Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	67.595	-	243.033
	201.017	50.000	493.949
	13.143.659	12.725.000	13.168.999

De subsidieverlening 2017-2020 door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor productie HNT is toegekend per brief met datum 20 september 2016 (briefkenmerk: 1061138). De subsidieverlening 2017-2020 door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor productie HNTjong is toegekend per brief met datum 20 september 2016 (briefkenmerk: 1056789). In de brief van 9 mei 2018 (briefkenmerk: 1350711) is een aanvullende subsidie voor HNTjong toegekend van € 100.000 voor cultuureducatie en talentontwikkeling. In de brief van 4 juni 2019 (briefkenmerk: 8314002) is een aanvullende indexatie toegekend over 2019. In 2019 hebben we de gelden besteed aan het opzetten van het educatieve randprogramma van Trojan Wars. In het kader van talentontwikkeling heeft Eva Line de Boer haar eerste jeugdvoorstelling voor de vlakke vloer kunnen ontwikkelen.

De subsidieverlening 2019 door de gemeente Den Haag voor Het Nationale Theater is toegekend per brief met datum 29 september 2018 (briefkenmerk: ABBA/VL/17948). In de brieven van 21 oktober 2019 (briefkenmerk: ABBA/VL/17948-T) en 25 november 2019 (briefkenmerk: ABBA/VL/17948-TA) is een aanvullende indexatie toegekend over 2019.

In 2019 is naast de exploitatiesubsidies ook een aantal projectsubsidies ontvangen. We ontvingen een Subsidie Reguliere Programmering van het Fonds Podiumkunsten voor het programmeren van voorstellingen en concerten met als doel een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van podiumkunsten in Nederland te bevorderen (€ 50.000). Van de gemeente ontvingen we een aantal projectsubsidies, onder andere voor het project Spuiplein (€ 50.500), De Parade (€ 23.800) en HNT Onbeperkt (€ 26.969). In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de overige subsidies die we van de gemeente Den Haag ontvingen en de besteding ervan.

C Beheerlasten

Beheerlasten personeel

De beheerlasten personeel betreft de lasten van de afdelingen Facilitair & ICT, Financiën & Control, Funding, Officemanagement & HRM, en de zakelijk directeur.

Het Nationale Theater hanteert de CAO Toneel en Dans en is aangesloten bij de pensioenfondsen ABP en PFZW. De actuele dekkingsgraad van het ABP was ultimo 2019 97,8% (2018: 97,0%) en de actuele dekkingsgraad van het PFZW bedroeg 99,2% (2018: 97,5%).

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Beheerlasten personeel	1.261.560	1.294.000	1.312.317
Overige personeelskosten	234.119	216.000	316.367
	1.495.679	1.510.000	1.628.684

De beheerlasten personeel over 2019 zijn lager dan het voorgaande jaar. Dit wordt onder andere veroorzaakt door ontvangen ziekengeld voor de directie (ca. € 70.000) in 2019. De specificatie van de beheerlasten personeel per afdeling is als volgt:

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Directie	86.094	168.000	161.132
Facilitair & ICT	388.562	345.000	320.776
Financiën & Control	437.826	417.000	451.809
Funding	97.300	149.000	139.203
Officemanagement en HRM	251.778	215.000	239.397
	1.261.560	1.294.000	1.312.317

Specificatie fte beheerlasten personeel

	FTE ultimo 2019	FTE ultimo 2018
Directie	1,0	1,0
Facilitair & ICT	9,3	6,0
Financiën & Control	7,6	7,6
Funding	1,0	2,0
Officemanagement en HRM	4,0	4,1
	22,9	20,7

Overige personeelskosten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Verzuimverzekering	152.092	145.000	144.407
Studiekosten	57.026	60.000	60.965
Kosten personeelslunch	42.569	20.000	22.541
Overige kantinekosten	42.551	30.000	38.378
Personeelsfeesten, borrels en cadeaus	27.015	30.000	32.910
Kosten OR	1.521	5.000	3.845
Arbokosten	36.378	20.000	39.425
Kosten werving en selectie	1.342	2.000	23.010
Reiskosten	145.294	115.000	121.412
Overige personeelskosten	3.187	5.000	145.842
Overboeking naar activiteitenlasten	-/- 274.856	-/- 216.000	-/- 316.368
	234.119	216.000	316.367

De overschrijding op de overige personeelskosten betreft met name reiskosten, kosten van de personeelslunch, Arbokosten en overige kantinekosten. De helft van de overige personeelslasten worden gemaakt ten behoeve van Programmering, productie en educatie en derhalve overgeboekt naar de activiteitenlasten.

WNT-verantwoording 2019 Het Nationale Theater

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Het Nationale Theater. Het voor het Nationale Theater toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (2018: € 189.000). Dit betreft de algemene bezoldigingsnorm.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	C. Debets	L.F.M. klein Gunnewiek	E. de Vroedt
Functiegegevens	Directeur Theater	Zakelijk Directeur	Artistiek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.160	130.000	97.600
Beloningen betaalbaar op termijn	13.746	13.746	12.240
Subtotaal	142.906	143.746	109.840
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	142.906	143.746	109.840
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/06-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2018 in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.121	70.233	96.478
Beloningen betaalbaar op termijn	13.435	7.877	12.336
Subtotaal	123.556	78.110	108.814
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	110.811	189.000
Totale bezoldiging 2018	123.556	78.110	108.814

2. Bezoldiging toezichthouders

De Raad van toezicht van Het Nationale Theater is onbezoldigd.

Naam	Functie
De heer J.J. van Aartsen	Voorzitter RvT en lid selectie-en remuneratiecommissie
De heer C. Menso	Lid RvT
De heer J.G.A. Bruinsma	(tot 20/03/2019) Lid RvT en lid auditcommissie
Mevrouw H. Buyme	Lid RvT en lid auditcommissie
De heer S. Harchaoui	Lid RvT
Mevrouw M. van Zijl	Lid RvT en lid selectie-en remuneratiecommissie
Mevrouw M. van Vroonhoven	(per 26/10/2019) Lid RvT en lid auditcommissie

Bedragen x € 1	J.J. van Aartsen	C. Menso	J.G.A. Bruinsma	H.D. Buyne
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-20/03	01/01-31/12
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal	-	-	-	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	4.199	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	-	-	-	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	N.v.t.	17/6-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totale bezoldiging 2018	-	-	-	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900

Bedragen x € 1	S. El Harchaoui	M.M. van Zijl	M. van
Functiegegevens	lid	lid	Vroonhoven
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	25/10-31/12
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.400	19.400	1.967
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	N.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totale bezoldiging 2018	-	-	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900	18.900	N.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Beheerlasten materieel

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
C2 Huisvestingskosten	2.346.214	2.176.000	2.210.686
C3 Bureaukosten	535.998	469.000	521.955
C4 Algemene publiciteitskosten	385.109	301.000	334.029
	3.267.321	2.946.000	3.066.670

Huisvestingskosten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Huur gebouwen	1.011.055	981.000	986.734
Gas, water en elektra	217.885	200.000	204.457
Zakelijke lasten	47.364	46.000	47.267
Vuilafvoer en schoonmaak	314.745	260.000	294.454
Beveiliging en bewaking	848	15.000	11.637
Kosten inventaris	87.710	30.000	54.291
Afschrijvingen inventaris en huisvesting	103.500	107.000	95.255
Kosten installaties	11.457	35.000	26.853
Onderhoudskosten gebouwen	38.004	15.000	26.799
Verzekeringen	50.132	50.000	49.373
Autokosten	18.896	17.000	19.154
Dotatie voorziening MJOP	444.432	415.000	367.477
Overige huisvestingskosten	186	5.000	26.935
	2.346.214	2.176.000	2.210.686

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot. Dit is voornamelijk een gevolg van hogere onderhouds- en schoonmaakkosten en energiekosten. In de kosten inventaris is ca. € 26.000 aan kosten sfeerinrichting opgenomen welke in de begroting 2019 was voorzien als investering. Aangezien de hoogte van de kosten per stoel, tafel e.d. lager was dan de gehanteerde waarderingsgrondslag ad € 500, is deze post niet geactiveerd.

Bureaunkosten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	7.214	5.000	8.235
Kopieer- en drukkosten	21.186	20.000	20.165
Portokosten	15.132	20.000	19.104
Abonnementen en literatuur algemeen	11.159	10.000	9.305
Kosten ICT & telefonie	200.245	170.000	203.210
Afschrijving ICT & telefonie	82.882	85.000	80.156
Contributies	32.269	32.000	26.950
Vergader- en bestuurskosten	10.165	5.000	9.180
Representatie algemeen	6.816	2.000	8.458
Advieskosten	45.763	10.000	30.142
Kosten dramaturgie (literatuur en theaterbezoek)	4.978	10.000	5.095
Accountantskosten	61.000	60.000	55.922
Kosten betalingsverkeer	34.219	35.000	46.861
Dotatie voorz. Dubieuze debiteuren	-/- 417	-	-/- 5.643
Overige bureaunkosten	3.387	5.000	4.815
	535.998	469.000	521.955

De bureaunkosten zijn voornamelijk toegenomen als gevolg van hogere ICT en telefonie kosten en advieskosten (re-styling foyer en schoonmaakaanbesteding).

Algemene publiciteitskosten

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Algemene kosten			
Seizoenskaternen	55.786	35.000	47.940
Campagnes	51.564	55.000	49.731
Maand uitingen	12.644	20.000	19.141
Online & Datatools	49.433	42.000	63.038
Content	61.113	20.000	46.494
PR & voorlichting	22.031	17.000	17.028
Media	6.726	25.000	4.511
Doelgroepmarketing	13.413	10.000	13.605
Overige algemene publiciteitskosten	19.860	17.000	15.681
	292.570	241.000	277.169

Kosten funding

Kosten donateurs	20.904	17.000	15.260
Kosten HNT zakelijk	9.529	8.000	5.831
	30.433	25.000	21.091
Kosten SPA	0	2.000	2.037
Kosten vriendenmagazine	35.370	20.000	23.018
Overige kosten funding	26.736	13.000	10.714
	62.106	35.000	35.769
	385.109	301.000	334.029

De algemene publiciteitskosten zijn hoger dan begroot. De overschrijding is echter bij de marketingkosten programmering gecompenseerd door een onderbesteding. De algemene publiciteitskosten waren in 2019 hoger door de seizoenskaternen en de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl. Tevens zijn er meer kosten gemaakt ten behoeve van het werven van donateurs en begunstigers.

D Activiteitenlasten

Activiteitenlasten personeel

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Personeel in loondienst	7.125.324	7.194.000	6.663.282
Inleen acteurs	591.309	659.000	662.012
Inleen art. team, decor en kap grime	690.344	786.000	744.346
Inleen technici	347.187	307.000	381.353
Inleen voorhuispersoneel, programma's en projecten	327.123	200.000	278.547
Overige personeelskosten	267.656	236.000	325.635
	9.348.943	9.382.000	9.055.175

Het personeel in loondienst per afdeling:

	Fte ultimo 2019	Realisatie 2019	Begroot 2019
		€	€
Directie	2,0	278.040	142.000
Artistiek bureau	10,2	614.770	512.000
Regisseurs & Ensemble	31,4	1.213.115	1.362.000
HNTjong	1,7	136.482	215.000
Educatie	7,4	321.721	387.000
Publieksactiviteiten	8,4	430.520	489.000
Marketing	11,0	608.255	564.000
Kaartverkoop & Informatie	3,0	221.456	229.000
Ateliers	11,6	538.980	641.000
Techniek	38,2	1.859.289	1.791.000
Revisor & Projectleiders	1,3	80.618	179.000
Business	0,9	57.800	84.000
Publieksservices & Horeca	14,9	764.278	599.000
	142,0	7.125.324	7.194.000

Activiteitenlasten materieel

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
D2 Uitvoeringskosten productie	2.314.467	2.546.000	1.761.223
D3 Uitvoeringskosten programmering	2.980.032	2.144.000	2.603.867
D4 Uitvoeringskosten educatie	283.858	693.000	378.410
	5.578.357	5.383.000	4.743.500

Uitvoeringskosten productie

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Materiaalkosten	407.653	486.000	393.742
Reiskosten en séjours	580.265	635.000	514.947
Zaalhuur en partage	76.906	194.000	178.843
Auteursrechten en cauties	-	-	-
Dagkosten	-	-	-
Verkoopkosten	79.421	78.000	70.358
Marketingkosten	202.155	205.000	164.433
Inleidingen en workshops productie	-	-	-
Overige uitvoeringskosten	142.269	174.000	38.548
Onvoorzien producties	-	85.000	-
	1.448.669	1.857.000	1.360.871
Overige kosten producties			
Opslagkosten decors	37.800	20.000	34.918
Materialen techniek	33.680	20.000	16.466
Overige uitgaven decoratier	15.272	10.000	15.326
Inkoopkosten decor voor derden	4.648	3.000	54
Overige uitgaven kostuumatelier	12.120	10.000	13.602
Inkoopkosten kostuums voor derden	1.177	4.000	7.249
Afschrijvingen theatertechniek	102.951	108.000	91.009
Kosten coproducties	604.196	510.000	227.302
Overige materiële kosten producties	13.954	4.000	-/- 5.574
	825.798	689.000	400.352
	2.314.467	2.546.000	1.761.223

De kosten coproducties zijn hoger dan 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door de productie *Amadeus*.

Uitvoeringskosten programmering

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Partages, garanties, uitkoopsommen en zaalhuren	1.919.496	1.420.000	1.513.036
Kosten programma's, festivals en contextprogrammering	275.099	170.000	254.719
Uitvoeringskosten inleidingen en workshops	21.137	20.000	10.604
Auteursrechten	180.083	135.000	136.150
Kosten vrijkaarten en horecatoeslag vrijkaarten	26.934	15.000	30.742
Kosten artiestenservice en aangeboden dranken	48.614	27.000	42.530
Kosten premières	11.094	15.000	13.200
Materiaalkosten techniek	49.073	50.000	45.262
Afschrijvingen theatertechniek	102.951	107.000	91.009
Verwervingskosten programmering	6.315	5.000	9.733
Uitvoeringskosten programma's en projecten	250.280	-	339.937
Voorstellingsmarketing programmering	88.956	180.000	116.945
	2.980.032	2.144.000	2.603.867

Uitvoeringskosten educatie

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Educatie producties HNTjong	44.846	65.500	20.704
Educatie producties HNT	8.217	12.000	7.992
Jongerenredactie	5.088	49.500	10.275
Theaterwerkplaats	5.936	7.500	3.744
Educatie gastprogrammering	-	-	1.825
Educatie bijzondere evenementen/activiteiten	42.624	30.500	5.749
Workshops & theaterdagen	25.743	58.500	35.919
Lange leerlijnen	73.370	91.000	64.318
Marketing educatie	17.418	24.000	13.631
Docententeam	1.345	-	3.557
Jongerentoneelkijkers	7.782	2.500	753
Overige kosten educatie	-	6.000	-
Reguliere kosten educatie	232.369	347.000	168.467
Uitvoeringskosten projecten educatie	51.489	346.000	209.943
	283.858	693.000	378.410

De educatiekosten zijn lager dan begroot, met name door het uitstellen van de ontwikkeling van het Educatielab en de jongerenredactie. De uitvoeringskosten projecten educatie betreft alle lasten die worden gedekt vanuit externe gelden

Resultaat deelneming en gift Hocarest B.V.

Het resultaat uit deelneming betreft het resultaat van Hocarest B.V. en is als volgt te specificeren:

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Gift Hocarest B.V.	-	39.000	39.977
Resultaat deelneming Hocarest B.V.	-/- 4.052	31.000	31.132
	-/- 4.052	70.000	71.109

Resultaat deelneming Hocarest B.V.

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Omzet hospitality	846.191	750.000	796.278
Kostprijs hospitality	572.865	503.000	534.319
Totaal brutomarge hospitality	273.326	247.000	261.959
Omzet events	371.548	500.000	457.618
Kostprijs events	181.387	270.000	245.965
Totaal brutomarge events	190.161	230.000	211.653
Brutomarge hospitality en events	463.487	477.000	473.612
Overige bedrijfskosten			
Personeelskosten	376.464	318.000	302.009
Huisvestingskosten	51.276	47.000	43.594
Afschrijvingskosten	3.180	6.000	12.137
Verkoopkosten	5.976	10.000	7.807
Algemene kosten	30.642	13.000	25.962
Rentelasten	999	5.000	2.149
	468.537	399.000	393.657
Resultaat voor belasting	-/- 5.050	78.000	79.955
Schenking Het Nationale Theater	-	-/- 39.000	-/- 39.977
Vennootschapsbelasting	998	-/- 8.000	-/- 8.846
Resultaat deelneming	-/- 4.052	31.000	31.132

Binnen Hocarest B.V. worden de horeca-activiteiten en de commerciële verhuringen uitgevoerd. De brutomarge hospitality is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
	€	€
Omzet hospitality		
Omzet hospitality beverage	653.956	562.408
Omzet hospitality food	145.819	181.953
Omzet hospitality overig	18.319	21.437
Omzet hospitality parkeerkaarten	28.097	30.480
	846.191	796.278
Kostprijs hospitality		
Kostprijs hospitality beverage	135.018	120.809
Kostprijs hospitality food	130.694	148.101
Kostprijs hospitality overig	15.293	16.432
Kostprijs hospitality parkeerkaarten	26.713	29.027
Voorraad-, kas- en prijsverschillen	16.243	10.006
Kostprijs hospitality personeel hospitality	248.904	209.944
	572.865	534.319
	273.326	261.959

Het brutomarge events is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
	€	€
Omzet events		
Omzet events food & beverage	110.349	144.780
Omzet events (niet food & beverage)	261.199	312.838
Provisie events	-	-
	371.548	457.618
Kostprijs events		
Kostprijs events food & beverage	53.250	86.673
Kostprijs events (niet food & beverage)	128.137	159.293
Kostprijs events	181.387	245.965
	190.161	211.653

Bijzondere lasten

De bijzondere lasten bestaan voornamelijk uit de afboeking van buiten gebruik gestelde of niet meer in gebruik zijnde materiële vaste activa.

Geconsolideerde jaarrekening 2019

Stichting Het Nationale Theater

Geconsolideerde balans (na verwerking voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	Balans per 31-12-2019	Balans per 31-12-2018
	€	€
VASTE ACTIVA		
I - Immateriële vaste activa	21.400	55.489
II - Materiële vaste activa		
Gebouwen	479.717	524.269
ICT en telefonie	182.929	160.138
Inventaris	195.111	232.333
Theatertechniek	1.096.715	1.062.098
	1.954.472	1.978.838
Totaal vaste activa	1.975.872	2.034.327
VLOTTENDE ACTIVA		
IV - Voorraden		
Overige voorraden	29.533	26.239
	29.533	26.239
V - Vorderingen		
Vorderingen	817.481	709.670
Overlopende activa	794.951	617.616
	1.612.432	1.327.286
VII - Liquide middelen		
Bank	2.306.754	3.504.710
Kas	20.167	23.858
	2.326.921	3.528.568
Totaal vlottende activa	3.968.886	4.882.093
TOTAAL ACTIVA	5.944.758	6.916.420

PASSIVA	Balans per 31-12-2019	Balans per 31-12-2018
	€	€
GROEPSVERMOGEN	2.118.815	2.646.078
V – VOORZIENINGEN		
MJOP Koninklijke Schouwburg	288.599	101.964
MJOP Theater aan het Spui	67.819	210.647
MJOP De studio's	77.386	54.782
Totaal voorzieningen	433.804	367.393
VI - LANGLOPENDE SCHULDEN		
Leningen o/g	64.227	85.078
Egalisatie investeringssubsidies	52.179	58.190
Totaal langlopende schulden > 1 jaar	116.406	143.268
VII KORTLOPENDE SCHULDEN		
Kortlopende schulden	1.594.850	1.938.407
Overlopende passiva	1.6780.883	1.821.274
Totaal kortlopende schulden < 1 jaar	3.275.733	3.759.681
TOTAAL PASSIVA	5.944.758	6.916.420

Geconsolideerde staat van baten en lasten

	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Opbrengsten	6.636.062	6.080.560
Bijdragen	13.143.659	13.168.999
Som der baten	19.779.721	19.249.559
Af: Kostprijs van de omzet	15.214.953	14.138.623
Bruto omzetresultaat	4.564.768	5.110.936
Beheerlasten personeel	1.809.657	1.885.510
Beheerlasten materieel	3.258.740	3.024.201
Som der lasten	5.068.397	4.909.711
Netto omzetresultaat	-/- 503.629	201.225
Financiële baten en lasten	-/- 2.138	-/- 2.590
Exploitatiesaldo voor belastingen	-/- 505.767	198.635
Bijzondere lasten	-/- 22.494	-/- 14.873
Vennootschapsbelasting	998	-/- 8.846
Exploitatiesaldo na belastingen	-/- 527.263	174.916

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(volgens de indirecte methode)

	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	-/- 527.263	174.916
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	34.089	38.769
Afschrijvingen materiële vaste activa	361.705	330.798
Mutatie voorzieningen	66.411	51.682
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	462.205	421.249
Mutaties voorraden	-/- 3.294	-/- 2.860
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-/- 285.146	-/- 4.710
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	-/- 483.948	836.285
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-/- 772.388	828.715
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
Investeringen in materiële vaste activa	-/- 359.506	-/- 418.930
Desinvesteringen in materiële vaste activa	22.167	19.468
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/- 337.339	-/- 399.462
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	-/- 26.862	-/- 26.358
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/- 26.862	-/- 26.358
Mutatie liquide middelen	-/- 1.201.647	999.060
Liquide middelen einde boekjaar	2.326.921	3.528.568
Liquide middelen begin boekjaar	3.528.568	2.529.508
Mutatie liquide middelen	-/- 1.201.647	999.060

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk aan de grondslagen die worden vermeld in de toelichting op de balans en staat van baten en lasten van de enkelvoudige jaarrekening van de stichting, tenzij hierna anders vermeld.

De voorraden van Hocarrest B.V. zijn gewaardeerd tegen meest recente inkoopwaarde. Met betrekking tot de vaste activa worden dezelfde grondslagen gehanteerd als bij Het Nationale Theater.

Het resultaat van de vennootschap is verder gespecificeerd bij de toelichting op het resultaat deelneming.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het Nationale Theater heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van het Coronavirus. Op 12 maart 2020 werd naar aanleiding van de Corona (Covid-19) virus door de overheid een verbod afgekondigd tot en met 31 maart 2020 voor bijeenkomsten voor meer dan 100 personen. Op 15 maart 2020 werd dit verbod verlengd tot 6 april 2020.

Dit betekent voor Het Nationale Theater een omzetsdaling en toename van kosten.

Het bestuur heeft deze situatie onderkend en heeft maatregelen genomen. Zo heeft zij besloten alle theaters te sluiten, activiteiten te staken en panden te sluiten en zoveel als mogelijk thuis te werken om zowel de gezondheidsrisico's voor medewerkers als de kosten voor het openhouden van panden te beperken. Er is een vergunning aangevraagd voor arbeidstijdverkorting en waar mogelijk worden kosten bespaard. In nauw overleg met de branchevereniging wordt de schade geïnventariseerd. Op dit moment is de impact van de schade moeilijk te voorspellen. Er is veelvuldig contact met collega instellingen, brancheorganisaties en subsidieverstrekken. Omdat Het Nationale Theater zowel een producerende als presenterende instelling zijn de gevolgen extra groot. Wij houden uiteraard de vinger aan de pols en zullen zodra dat mogelijk is de definitieve gevolgen in kaart brengen en daarnaar handelen.

Het kabinet heeft ondertussen ondersteunende maatregelen afgekondigd. Zowel de Gemeente Den Haag als het Ministerie van OCW hebben hun steun en hulp toegezegd. Deze maatregelen zijn voor het bestuur reden om te vertrouwen op duurzame voortzetting van de ondernemingsactiviteiten. Derhalve is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en raad van toezicht van Stichting Het Nationale Theater

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Het Nationale Theater te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Nationale Theater op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640), het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 (versie januari 2020), de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- ▶ zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 (paragraaf 1.1 van het Handboek, versie januari 2020);
- ▶ tevens zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening opgenomen subsidies van de Gemeente Den Haag zijn besteed overeenkomstig de ASV Gemeente Den Haag 2014, waarmee de rechtmatigheid van deze subsidies is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen inclusief informatie in het kader van de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020 (versie januari 2020), de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017 en het Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Nationale Theater zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op de tekst in de toelichting van de jaarrekening op pagina 67, waarin de onzekerheden zijn omschreven rondom de mogelijke gevolgen van het Coronavirus voor Stichting het Nationaal Theater. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ bestuursverslag 2019;
- ▶ verslag van de raad van toezicht
- ▶ verslag van de ondernemingsraad
- ▶ wij zijn Het Nationale Theater
- ▶ prestatienormen in cijfers
- ▶ bedrijfsvoering
- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 (versie januari 2020) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 (versie januari 2020).

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 (versie januari 2020), de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017, RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of Stichting Het Nationale Theater in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Stichting Het Nationale Theater haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting Het Nationale Theater haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat Stichting Het Nationale Theater haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en laten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 26 maart 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. T.H. de Rek RA

BIJLAGE 1: Staat van baten en lasten per subsidiestroom.

	Programmering KS-TahS	Programmering ZAAL 3	Productie HNT	Productie HNTJONG
	realisatie 2019	realisatie 2019	realisatie 2019	realisatie 2019
	€	€	€	€
A. OPBRENGSTEN				
A1 Publieksinkomsten	2.733.757	110.172	1.574.250	253.692
A2 Sponsorinkomsten	18.182	413	19.008	3.719
A3 Overige directe inkomsten	69.220	1.573	72.365	14.158
A4 Diverse inkomsten	419.120	26.252	438.173	85.730
A5 Bijdragen uit private middelen	91.200	2.074	95.350	18.656
	3.331.479	140.484	2.199.146	375.955
B. SUBSIDIES				
B1 Ministerie OCW	-	-	2.900.914	735.262
B2 Gemeente Den Haag	5.127.750	106.620	3.575.985	496.111
B3 Overige subsidies	88.447	2.010	92.468	18.092
	5.216.197	108.630	6.569.367	1.249.465
TOTAAL BATEN	8.547.676	249.114	8.768.513	1.625.420
C. BEHEERLASTEN				
C1 Beheerlasten personeel	658.100	14.957	688.012	134.610
C2 Huisvestingskosten	1.799.406	56.907	409.735	80.166
C3 Bureaukosten	235.838	5.361	246.560	48.239
C4 Algemene publiciteitskosten	169.450	3.850	177.150	34.659
	2.862.794	81.075	1.521.457	297.674
D. ACTIVITEITENLASTEN				
D1 Activiteitenlasten personeel	2.978.058	91.553	5.275.796	1.003.536
D2 Uitvoeringskosten productie	-	-	1.936.706	377.761
D3 Uitvoeringskosten programmering	2.860.831	119.201	-	-
D4 Uitvoeringskosten educatie	124.899	2.837	130.575	25.547
	5.963.788	213.591	7.343.077	1.406.844
TOTAAL LASTEN	8.826.582	294.666	8.864.534	1.704.518
Rentebaten- en lasten				
Rentebaten	518	12	542	106
Rentelasten	1.020	23	1.066	209
	-/- 502	-/- 11	-/- 524	-/- 103
Bijzondere baten en lasten				
Resultaat en gift Hocarest BV	-/- 1.782	-/- 41	-/- 1.864	-/- 365
Bijzondere lasten	9.898	225	10.347	2.024
	-/- 11.680	-/- 266	-/- 12.211	-/- 2.389
EXPLOITATIERESULTAAT	-/- 291.088	-/- 45.829	-/- 108.756	-/- 81.590

De toerekening van de opbrengsten en kostenverdeling van de staat van baten en lasten over de vier subsidiestromen, Programmering HNT, Programmering Zaal 3, Productie HNT en Productie HNTjong vindt zoveel mogelijk direct plaats.

Waar opbrengsten of lasten een gemengd karakter hebben is de verdeling bepaald aan de hand van verdeelsleutels. Verdeelsleutels zijn bepaald op basis van de verhouding in subsidieopbrengst per subsidiestroom of de verhouding tussen activiteitenlasten. In 2018 en 2017 werden de verdeelsleutels bepaald op basis van inschattingen van bijvoorbeeld omzet verhouding, gebruikte kantoorruimte of gemiddeld aantal medewerkers. De verdeling in 2019 is gewijzigd ten opzichte van 2018 om een reëlere verdeling te hanteren en om aansluiting te vinden bij de verdeling die gehanteerd is bij de meerjarenbegroting voor de komende cultuurnotaperiode 2021-2024.

BIJLAGE 2: Categorieale exploitatierekening HNT Productie (Model 11b OCW)

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	1.566.480	1.428.600	1.314.745
2 <i>Recette</i>	582	-	785
3 <i>Uitkoop</i>	132.149	119.200	58.703
4 <i>Partage</i>	1.227.618	1.187.900	1.209.780
5 <i>Overige publieksinkomsten</i>	206.131	121.500	45.477
6 Publieksinkomsten buitenland	7.770	5.900	11.283
7 Totale Publieksinkomsten (1+6)	1.574.250	1.434.500	1.326.028
8 Sponsorinkomsten	19.008	-	21.320
9 Vergoedingen coproducent	72.365	-	210.663
10 Overige directe inkomsten	0	-	-
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	91.373	-	231.983
12 Totaal directe inkomsten (7+11)	1.665.623	1.434.500	1.558.011
13 Indirecte inkomsten	438.174	501.000	261.700
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	42.119	177.000	39.165
15 Private middelen – bedrijven	21.647	-	15.668
16 Private middelen - private fondsen	31.583	-	72.777
17 Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	533.523	678.000	389.310
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	2.199.146	2.112.500	-1.947.321
20 Baten in natura	-	-	-
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	2.900.914	2.825.000	2.824.649
22 Totaal structureel Provincie	-	-	-
23 Totaal structureel Gemeente	3.575.985	3.426.000	3.425.959
24 Totaal structureel publieke subsidie overig	92.468	-	-
25 Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	6.569.367	6.251.000	6.250.608
26 Incidentele publieke subsidies	-	-	-
27 Totaal subsidies (25+26)	6.569.367	6.251.000	6.250.608
TOTAAL BATEN (19+20+27)	8.768.513	8.363.500	8.197.929
Eigen inkomstenpercentage (19/27)	33%	34%	29%

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
LASTEN			
1 Beheerlasten materieel	845.656	829.000	938.530
2 Beheerlasten personeel	688.012	489.000	528.508
3 Beheerlasten totaal (1+2)	1.533.668	1.318.000	1.467.038
4 Activiteitenlasten materieel	2.102.381	2.338.000	1.650.799
5 Activiteitenlasten personeel	5.275.796	5.132.000	4.437.597
6 Activiteitenlasten totaal (4+5)	7.343.077	7.470.000	6.088.396
TOTALE LASTEN (3+6)	8.876.745	8.788.000	7.555.433
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-/- 108.232	-/- 424.500	642.946
8 Saldo rentebaten/ -lasten	-/- 524	1.500	-/- 176
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	-/- 108.756	-/- 423.000	642.321

BIJLAGE 3: Categoriele exploitatierekening HNTjong Productie (Model 11b OCW)

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	239.662	232.500	229.167
2 Recette	-	-	7.489
3 Uitkoop	126.513	151.100	81.023
4 Partage	72.820	67.900	66.041
5 Overige publieksinkomsten	40.329	13.500	74.615
6 Publieksinkomsten buitenland	14.030	-	1.280
7 Totale Publieksinkomsten (1+6)	253.692	232.500	230.447
8 Sponsorinkomsten	3.719	-	5.330
9 Vergoedingen coproductent	-	-	-
10 Overige directe inkomsten	14.158	74.000	-
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	17.877	74.000	5.330
12 Totaal directe inkomsten (7+11)	271.569	306.500	235.777
13 Indirecte inkomsten	85.730	-	18.307
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	10.530	-	9.791
15 Private middelen – bedrijven	230	83.000	3.917
16 Private middelen - private fondsen	7.896	-	18.194
17 Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	18.655	83.000	31.903
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	375.955	389.500	285.986
20 Baten in natura	-	-	-
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	735.262	716.000	715.931
22 Totaal structureel Provincie	-	-	-
23 Totaal structureel Gemeente	496.111	474.000	474.501
24 Totaal structureel publieke subsidie overig	18.092	-	-
25 Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	1.249.465	1.190.000	1.190.432
26 Incidentele publieke subsidies	-	-	-
27 Totaal subsidies (25+26)	1.249.465	1.190.000	1.190.432
TOTALE BATEN (19+20+27)	1.625.420	1.579.500	1.476.419
Eigen inkomstenpercentage (19/27)	30%	33%	31%

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
LASTEN			
1 Beheerlasten materieel	165.453	142.000	145.717
2 Beheerlasten personeel	134.610	83.000	88.926
3 Beheerlasten totaal (1+2)	300.063	225.000	234.643
4 Activiteitenlasten materieel	377.761	554.000	246.571
5 Activiteitenlasten personeel	1.029.083	874.000	815.879
6 Activiteitenlasten totaal (4+5)	1.406.844	1.428.000	1.062.450
TOTALE LASTEN (3+6)	1.706.907	1.653.000	1.297.093
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-/- 81.487	-/- 73.500	179.325
8 Saldo rentebaten/ -lasten	-/- 103	-	-/- 44
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	-/- 81.590	-/- 73.500	179.281

BIJLAGE 4: Prestatiegegevens Gemeente en Ministerie

Prestatiegegevens Podia gemeente Den Haag

PROGRAMMERING TOTAAL (incl. huisgezelschap, maar excl. festivals, programmering en activiteiten op basis van verhuur, cultuurparticipatie en cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Verschillende producties	aantal	300	426
waarvan internationale programmering	aantal	34	20
Voorstellingen / optredens / concerten	aantal	600	720
waarvan internationale programmering	aantal	58	30
Bezoekers totaal	aantal	129.000	154.231
waarvan betalende bezoekers	aantal	117.371	141.786
waarvan niet-betalende bezoekers	aantal	10.435	11.900
waarvan bezoekers met 'ooievaarspas'	aantal	1.194	545

Waarvan door huisgezelschappen

Het Nationale Theater en HNTjong

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	157	119
Bezoekers	aantal	35.955	33.016

Onderverdeling programmering naar zaal

ZAAL 1 - THEATER AAN HET SPUI

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	70	96
Bezoekers	aantal	9.700	18.272
Zaalcapaciteit	aantal	200	200

ZAAL 2 - THEATER AAN HET SPUI

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	120	98
Bezoekers	aantal	10.000	9.598
Zaalcapaciteit	aantal	120	120

ZAAL 3 (De Constant Rebecqueplein)

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	50	116
Bezoekers	aantal	2.600	7.131
Zaalcapaciteit	aantal	74	74

GROTE ZAAL KONINKLIJKE SCHOUWBURG

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	202	234
Bezoekers	aantal	96.720	109.838
Zaalcapaciteit	aantal	625	625

HET PARADIJS KONINKLIJKE SCHOUWBURG

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Voorstellingen / concerten	aantal	92	92
Bezoekers	aantal	5.075	4.775
Zaalcapaciteit	aantal	60	60

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
DE STUDIO'S			
Voorstellingen / concerten	aantal	11	12
Bezoekers	aantal	0	461
Zaalcapaciteit	aantal	0	150

OVERIGE LOCATIES

Voorstellingen / concerten	aantal	59	72
Bezoekers	aantal	4.700	4.156
Zaalcapaciteit	aantal	Divers	Divers

NB: Voor alle zaalcapaciteiten geldt: deze zijn afhankelijk van de soort productie en de keuze van bespeling.

Onderverdeling programmering naar genre

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Klassieke Muziek			
Concerten / voorstellingen	aantal	3	9
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
Bezoekers	aantal	300	4.141

Muziektheater

Concerten / voorstellingen	aantal	43	16
waarvan internationale programmering	Aantal	0	1
Bezoekers	aantal	8.722	3.642

Nieuwe Muziek

Concerten / voorstellingen	aantal	3	0
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
Bezoekers	aantal	500	0

Popmuziek

Concerten / voorstellingen	aantal	4	3
waarvan internationale programmering	aantal	0	1
Bezoekers	aantal	1.399	1.609

Theater

Concerten / voorstellingen	aantal	302	432
waarvan internationale programmering	aantal	36	24
Bezoekers	aantal	74.079	78.782

Jeugdtheater

Concerten / voorstellingen	aantal	155	107
waarvan internationale programmering	aantal	20	4
Bezoekers	aantal	18.153	16.143

Cabaret

Concerten / voorstellingen	aantal	34	67
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
Bezoekers	aantal	18.642	38.684

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Dans			
Concerten / voorstellingen	aantal	30	15
waarvan internationale programmering	aantal	2	0
Bezoekers *)	aantal	3.400	2.260

Overig			
Concerten / voorstellingen	aantal	30	71
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
Bezoekers	aantal	1.000	8.970

Paradevoorstellingen			
Voorstellingen	aantal	150	215
Bezoekers	aantal	5.000	7.967

FESTIVALS			
Festivaldagen	aantal	45	119
Voorstellingen / optredens / concerten	aantal	23	314
waarvan internationale programmering	aantal	5	42
Podia/locaties	aantal	6	9
Bezoekers	aantal	20.200	24.637

VERHUUR			
Culturele programmering op basis van verhuur			
Voorstellingen	aantal	33	46
Bezoekers	aantal	8.500	9.163

Commerciële activiteiten op basis van verhuur			
Activiteiten	aantal	140	62
Bezoekers	aantal	12.000	11.280

Prestatiegegevens Gezelschap HNT gemeente Den Haag

PRODUCTIES / CONCERTEN / VOORSTELLINGEN (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Producties			
nieuwe producties	aantal	11	16
producties in reprise	aantal	2	6
Concerten / voorstellingen in Den Haag			
Concerten / voorstellingen	aantal	100	162
Bezoekers totaal in Den Haag	aantal	27.000	35.197
Concerten/ voorstellingen in de rest van Nederland			
Concerten/ voorstellingen	aantal	270	486
Bezoekers	aantal	73.000	106.262
TOTALEN			
Totaal aantal concerten / voorstellingen	aantal	370	648
Totaal aantal bezoekers	aantal	100.000	141.459

CULTUUREDUCATIE

Schoolvoorstellingen

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Aantal schoolvoorstellingen	aantal	50	66
Aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen	aantal	7.500	9.467

Lessen / activiteiten

Lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	55	76
Lessen / activiteiten primair onderwijs Haagse scholen	aantal	50	46
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	5.300	3.294
Deelnemende leerlingen primair onderwijs Haagse scholen	aantal	5.000	2.576
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	395	933
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs in Den Haag	aantal	365	846
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	13.500	28.307
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs in Den Haag	aantal	12.500	26.119

Prestatiegegevens Gezelschap HNTjong gemeente Den Haag

PRODUCTIES / CONCERTEN / VOORSTELLINGEN (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Producties			
nieuwe producties	aantal	4	3
producties in reprise	aantal	3	9
Voorstellingen in Den Haag			
Concerten / voorstellingen	aantal	35	25
Bezoekers totaal in Den Haag	aantal	4.600	4.510
Voorstellingen in de rest van Nederland			
Concerten / voorstellingen	aantal	83	68
Bezoekers	aantal	13.150	11.522
TOTALEN			
Totaal aantal concerten / voorstellingen	aantal	118	93
Totaal aantal bezoekers	aantal	17.750	16.032

CULTUUREDUCATIE

Schoolvoorstellingen

	Eenheid	Raming 2019	Realisatie 2019
Schoolvoorstellingen	aantal	193	215
Schoolvoorstellingen in Den Haag	aantal	177	48
Aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen	Aantal	8.800	13.728
Aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen in Den Haag	Aantal	7.300	5.368

Lessen / activiteiten

Lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	70	145
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	4.550	3.639
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	40	159
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	2.600	6.012

Prestatiegegevens gezelschappen Ministerie OCW

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording

	2019	2018	2019	2018
	Het Nationale Theater	Het Nationale Theater	HNTjong	HNTjong
Producties				
Nieuwe Productie	10	4	2	7
Reprise Productie	2	6	7	2
Nieuwe Coproductie	6	6	1	1
Reprise Coproductie	4	1	2	1
Totaal aantal producties	22	17	12	11

Bezoeken per categorie producties

Nieuwe Productie	30.934	31.925	13.798	18.025
Reprise Productie	908	17.822	5.760	937
Nieuwe Coproductie	87.131	32.910	6.004	5.326
Reprise Coproductie	27.639	9.764	4.198	847
Totaal aantal bezoeken	146.612	92.421	29.760	25.135

Aantal producties verdeeld over de drie circuits (kleine zaal, midden,

grote zaal (>400 stoelen)	9	13	1	2
midden en klein (< 400 stoelen)	13	6	11	9
Totaal aantal producties	22	28	12	18

UITVOERINGEN

Aantal openbare voorstellingen

Regulier	648	332	93	96
----------	-----	-----	----	----

Schoolvoorstellingen

Waarvan PO schoolvoorstellingen	0	3	176	90
Waarvan VO schoolvoorstellingen	24	6	39	23
Totaal aantal schoolvoorstellingen	24	9	215	113
Totaal aantal voorstellingen (openbaar en school)	672	341	308	209

UITVOERINGEN

Aantal openbare voorstellingen

Aantal reguliere voorstellingen standplaats	162	102	25	41
Aantal reguliere voorstellingen buiten standplaats (in NL)	484	229	61	54
Aantal reguliere voorstellingen buitenland	2	1	7	1
Totaal	648	332	93	96

BEZOEKEN

Aantal bezoeken aan openbare voorstellingen

Bezoeken reguliere voorstellingen standplaats	35.197	35.093	4.510	4.519
Bezoeken reguliere voorstellingen buiten standplaats (in NL)	105.943	54.335	10.260	8.455
Bezoeken reguliere voorstellingen buitenland	319	398	1.262	181
Totaal	141.459	89.826	16.032	13.155

	2019	2018	2019	2018
	Het Nationale Theater	Het Nationale Theater	HNTjong	HNTjong
Totaal aantal bezoeken aan openbare voorstellingen	141.459	89.826	16.032	13.155
Waarvan betalend	131.622	80.784	14.164	11.929
Waarvan niet betalend	9.837	9.042	1.868	1.226
Bezoeken aan Schoolvoorstellingen				
Waarvan PO schoolvoorstellingen	0	804	7.182	8.004
Waarvan VO schoolvoorstellingen	5.153	1.791	6.546	3.976
Totaal aantal bezoeken aan schoolvoorstellingen	5.153	2.595	13.728	11.980
Totaal aantal bezoeken aan voorstellingen (openbaar en school)	146.612	92.421	29.760	25.135
OVERIGE ACTIVITEITEN				
School gebonden activiteiten	521	280	308	59
Openbare activiteiten	541	197	132	63
Totaal	1.062	477	440	122
Deelnemers school gebonden activiteiten	12.009	18.395	7.422	6.059
Deelnemers openbare activiteiten	26.806	15.887	9.071	5.473
Totaal	38.815	34.282	16.493	11.532
Bezoekers website	1.004.695	956.585		
Aantal unieke bezoekers website	608.072	572.527		

BIJLAGE 5: Overzicht overige subsidies

Naast de reguliere subsidie zijn van de gemeente Den Haag de onderstaande projectsubsidies ontvangen in 2019:

Kenmerk	Datum	Ten behoeve van	Bedrag €
ABBA/VL/13382	26-07-2018	Verbetering toiletvoorziening mindervaliden	15.688
ABBA/VL/20755	13-06-2019	Zaal 3 & 4 op de Parade 2019	23.800
ABBA/VL/13534	26-06-2018	Battlefield 2018	17.600
ABBA/VL/22633	09-07-2019	Programmering Spuiplein 2019	50.500
ABBA/VL/18061	12-11-2018	HNT Onbeperkt 2018	26.000
ABBA/VL/23827	19-09-2019	HNT Onbeperkt 2019	24.500
			158.088

Hieronder volgen per project het uitgavenoverzicht en een korte beschrijving van het project. De uitgebreide kwalitatieve toelichting wordt, zoals gebruikelijk, separaat verzonden aan de gemeente.

Verbetering toiletvoorziening mindervaliden: Voor het project Toiletvoorziening mindervaliden is in 2018 € 15.688 ontvangen. Met dit geld is een minder valide toilet geplaatst en toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. Dit project is in 2018 gestart en in 2019 afgerond.

Hieronder een overzicht van de uitgaven:

Verbetering Toiletvoorziening mindervaliden	Bedrag €
Uitvoeringslasten materialen	28.291
Uitvoeringslasten overige	9.311
Totaal lasten	37.602

Zaal 3 & 4 op de Parade: Voor het project Double A side Parade is € 23.800 ontvangen. Met deze bijdrage is op de Parade een podium gegeven aan jonge theatermakers. Met deze bijdrage hebben diverse jonge theatermakers als Benjamin Abel Meirhaeghe, Jos Nargy en Joep Hendriks een voorstelling op de Parade gemaakt.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

Zaal 3 & 4 op de Parade	Bedrag €
Personele lasten	20.513
Uitvoeringslasten licht	1.500
Uitvoeringslasten decor	8.515
Uitvoeringslasten techniek	1.112
Uitvoeringslasten muziek/video	7.550
Uitvoeringslasten publiciteit	550
Uitvoeringslasten overige	36.297
	76.036
Af: Recettes	41.965
Totaal lasten	34.072

Battlefield: Voor het project Battlefield is € 17.600 ontvangen van de Gemeente Den Haag. Met het project rondom het theaterstuk Battlefield wordt de interculturele dialoog bevorderd, inclusief de interreligieuze dialoog.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

Battlefield	Bedrag
	€
Uitvoeringslasten programmering	11.611
Uitvoeringslasten publiciteit	6.155
Totaal lasten	17.766

Programmering Spuiplein: Voor de coördinatie van de programmering en de realisatie van een aantal activiteiten op het Spuiplein is in 2019 € 50.500 ontvangen. De gemeente heeft van deze activiteiten al een inhoudelijk verslag met financiële verantwoording ontvangen.

De besteding van deze bijdrage is als volgt geweest:

Programmering Spuiplein	Bedrag
	€
Personele lasten	22.077
Uitvoeringslasten techniek	3.273
Uitvoeringslasten overige	23.600
Uitvoeringskosten publiciteit	424
Totaal lasten	49.374

HNT Onbeperkt: Met het project HNT Onbeperkt wil Het Nationale Theater de toegankelijkheid en participatie van mensen met een beperking vergroten. Iedereen binnen onze samenleving willen wij betrekken bij het theateraangebod. In 2018 is gestart met een aantal pilots waarna de ervaringen zijn gedeeld met andere culturele instellingen in Den Haag en Nederland. In de pilot hebben wij aandacht voor bijvoorbeeld de fysieke toegankelijkheid en ervaring voor diverse doelgroepen, inzetten van hulpmiddelen, opleiden/instrueren begeleiders en personeel, aanpassingen in media uitingen en artistieke mogelijkheden.

Omdat het project uit 2018 in 2019 doorliep betreft dit overzicht de toezegging ad € 26.000 voor de periode 2018-2019. De toezegging voor 2019 (€ 24.500) loopt door in 2020 en zal derhalve volgend jaar worden verantwoord.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

HNT Onbeperkt	Bedrag
	€
Personele lasten	26.872
Uitvoeringslasten	15.232
Publiciteitslasten	325
Partages en garanties	208
Uitkoop	700
	43.337
Af: Recettes	162
Af: Bijdragen private fondsen	18.000
Totaal lasten	25.175